

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 130-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

1961. december 5.

bb 1. a kis dorrit, svejk, a fehérhajó lány - walther von der vogelweide és robert browning versei - utazás itáliában, csapajev - helikonkönyvek a karácsonyi könyvvásáron

1 v/gk vm sr

1961. december 5.

a karácsonyi könyvvásáron - a sok érdekes regény verseskötet, utleírás, tudományos mű mellett - bizonyára nagy érdeklődés kíséri majd a magyar helikon könyvkiadó köteteit. „ a szép könyvek kiadója, a könyvvásáron tiz értékes, izléses kivitelű könyvvel képviselteti magát. a helikon klasszikusok sorozatban jelent meg dickens: a kis dorrit című regénye. a művet a magyar olvasóközönség eddig rövidített kiadásokból ismerte, hiszen korábbi felnőtteknek szóló kiadása több mint harminc évvel ezelőtt jelent meg, most egész terjedelmében, új fordításban lát napvilágot a világhírű könyv. ugyancsak ebben a népszerű sorozatban adták közre hasek: svejk című klasszikus szatiráját.

hø tyng-cse: a fehérhajó lány című ismert művét - amely eredetileg operaként született - a magyar közönség filmről ismeri. az operadrámát molnár imre fordította.

a különleges kiadványok kedvelői walther von der vogelweide válogatott verseinek örvendezhetnek. a költő a minnesang, a középkori német lovagi és udvari költészet legnagyobb mestere. művei magyarországon most látnak először napvilágot. a költeményeket legnevesebb költőink - babits mihály, illyes gyula, radnóti miklós, szabó lőrinc, weöres sándor -s más jeles fordítóink ültették át a közép-felnémet eredetiből. a kötetet korabeli színes kódex-illusztrációk fakszimilái díszítik.

a világhírű olasz író, italo calvino mesekutató munkájának eredményeiből ad izeltit a liliput könyvek sorozatban megjelenő olasz népmesék című kötet. a könyv a legfontosabb olasz fagyegységek jellegzetes meséit mutatja be. ugyancsak a liliput-sorozatban jelenik meg robert browning és pippa énekel című munkája. a nagy angol költő világhírű verses drámájának hőse egy szövő-lány, akinek pusztá léte tavaszt, s jövőt sugárzó üde egyénisége legyőzi a társadalom gonosz erőit.

/folyt.köv./

- 1 -

602
JEL

bb 1-/a.kis darab

az illusztrált regények sorozatot furmanov: csapajev című regénye képviseli a kárácsonyi vásáron. furmanov a polgárháború éveiben komiszor volt csapajev, a Legendáshírű vörös dandárparancsnok mellett. regényében a parancsnok alakjának és a polgárháborúnak állított emléket.

szép kilátásban kerül a közönséghez goethe: utazás itáliában című munkája. a nagy költő olaszországi utijegyzeteinek és naplójának gyűjteménye a terjedelmes műből készült bőséges és érdekes válogatás, amelyet a kiadó goethe akvarelljeivel illusztrált.

jelentős eseménynek ígérkezik friedrich hölderlin művei első magyar nyelvű gyűjteményének kiadása. a német irodalom egyik legnagyobb költőjének egész életművéről, stílusáról és művészi fel-fogásának korszakairól ad képet a válogatás - verseiről és prózájáról -, amely minden jelentős művét bemutatja.

egy másik érdekesség: maeterlinck: a kék madár című világ-sikert aratott színművének megjelentetése. a drámát - amelyet a századfordulón sztanyiszlavszkij mutatott be először moszkvában - vas istván fordításában nagy péter tanulmányával bocsátják ki.

a népszerű album-sorozatban a magyar irodalom nagyjai közül ismét aranyjános műve, - a toldi-trilógia - kerül az olvasók kezébe./mti/

bb 5.nyitlik a mikulás-virág

vid ká/j vm

1961.december 4.

a szegedi tudományegyetem növénytan intézetének ujszegedi botanikuskerthelye télen is bővelkedik érdekes látványokban. most valóságos trópusi kép tárul a látogatók elé dusan tenyésznek a meleg égővi növények, ritka érdekes virágok nyílnak. kibontotta szirmait a délszaki-mikulás virág, amely évről-évre december első napjaiban nyitlik, a 30-40 centiméter magas, dél-amerikából származó, trópusi növény élénkpiros színben pompázik. a virágzás idején a levelek alatt, apró kelyhekben édes nektár képződik, a növény ezzel csalogatja magához a beporzó rovarokat. ugyancsak nyitlik egy, délázsiai orchidea-fajta, amely az akéchoz hasonló, fehér fűrtős virágokat hozott. szépen fejlődnek az egyéb melegégővi növények is: a kakaófa magassága már meghaladja a 2 métert./mti/

- 2 -

bb 2. pályázati felhívás

i vt/tm/m/sr

1961. december 5.

a művelődésügyi minisztérium és a képzőművészek szövetsége pályázatot hirdet a derkovits-ösztöndíj megüresedett helyeire. a pályázókat eddigi munkásságuk, művészi emberi magatartásuk és az ösztöndíj időtartamára kitűzött művészi céljaik alapján bírálják el. az ösztöndíj összege három évre havi háromezer forint. a korhatár 35 év.

a pályázók kérelmükhöz csatolják: eddigi művészi munkájuk részletes ismertetését, művészi tevékenységük tervét, céljait az ösztöndíj időtartamára, két példányban életrajzukat, főiskolai végzettség esetén a főiskolai oklevél hiteles másolatát, valamint művészi munkásságukat bemutató alkotásaikat.

a pályázati kérelmet a művelődésügyi minisztérium képzőművészeti osztályára Budapest, Szalay utca 11. 4. em. 35./ 1962. január 31-ig, a műveket pedig a műcsarnokba /budapest, 14. kerület dózsa györgy ut 37./ 1962. január 30-án és 31-én kell beküldeni.
/mti/

-.-.-

bb 3. jövőre még szebb lesz, tovább fejlődik zugló: rendezik a bosnyák teret és környékét, a thököly utat, bővítik a 14. kerület kereskedelmi hálózatát, nagyarányú társadalmi munkákat szerveznek, javul a közlekedés

i hb/j/gg/m/vg

1961. december 5.

az utóbbi években rendkívül sokat fejlődött zugló. többhelyütt épültek lakótelepek, csinosodott a környék. az ötéves terv még nagyobb távlatokat mutat. a kerületben körülbelül 8200 új lakás épül, új iskolák, egészségügyi intézmények, gyorsforgalmi úttá képezik ki a hungária körutat. az ötéves terv elgondolásai-ban sokat már 1962-ben meg akarnak valósítani. elkészítették zugló 1962 évi várospolitikai tervét, amely ezt a fejlődést tükrözi.

/folyt.köv./

- 3 -

602
Ler

bb 3. /jövőre még szebb ... 1. folyt./ m

a 14. kerületben, Zuglóban a bosnyák tér rendezését tekintik az egyik legsürgetőbb és legfontosabb feladatnak. éppen ezért 1962-ben elkészítik a végleges rendezési tervet, az az elgondolás, hogy a bosnyák tér az ötéves terv idején zugló központjává váljék. olyan irodaházat építenek itt, amelyben helyet kap a kerületi tanács, továbbá jónéhány közintézmény, kulturális létesítmény. a kerületi tanács szeretné elérni, hogy ez a központ minél közelebb kerüljön a külső negyedekhez, s ennek érdekében javítani akarja a közlekedést. éppen ezért a 7/c autóbusszjárat vonalát sűrítettetni kívánja, s a 7-es vonalát úgy akarja kiépíttetni, hogy az a cinkotai uton a mogyoródi utig haladjon, viszont a bosnyák tértől a város felé gyorsforgalmi közlekedési eszközzé minősítsék. 1962-ben gondoskodni kíván arról is, hogy a nagy Lajos király utján az erzsébet királyné utja és a bosnyák tér közötti szakaszon elkészüljön a villamosvágány építési terve, s ezzel egyidejűleg társadalmi munkával elhelyezik a villamospálya alapjait. arra törekszenek, hogy a nagy Lajos király utjával lezárják a családi ház-építési övezetet, s a nagy Lajos király uttól a belső városnegyed felé csak nagy lakótelepek épüljenek.

a tanács megítélése szerint sürgető feladat a thököly ut rendezése is. a dózsa György uttól a cházár andrás utig az előkerteket meg kell szüntetni, s szélesíteni kell a járdákat. erre azért is szükség van, mert különböző sportesemények idején hatalmas tömegek haladnak gyalogosan ezen az utszakason. a mexikói uttól a varsó utcáig a megszüntetett előkerteket - társadalmi munkában - füvesítik.

a kerület még eléggé magán viseli a múlt elhanyagoltságát, ennek megfelelően sok a csinosítási tennivaló is. az 1962 évi várospolitikai terv értelmében zuglóban eltávolítják az izlés-telen, kopott cégtáblákat, s gondoskodnak arról is, hogy a portálokat izlésesen alakítsák ki az állami és szövetkezeti kereskedelmi egységek, a kisiparosok és a kiskereskedők.

/folyt.köv./

- 4 -

6⁰²
Zer

bb 3. /jövőre még szebb.... 2. folyt./ m

a parkokat és a tereket - ugyancsak társadalmi munkában - gyepesítik, a hiányzó fákat pótolják. felülvizsgálják a felvonulási épületeket, különös tekintettel azok városképet rontó és zavaró hatására, s intézkednek, hogy ahol nem használják a rendeltetésének megfelelően a felvonulási épületeket, azokat sürgősen bontsák le. az egységes és rendezett városkép kialakítására a tatarozásoknál és az új épületeknél, a felújításoknál, a homlokzat színezését a tanács határozza meg.

feltétlenül szükséges a kereskedelmi hálózat bővítése is. éppen ezért felülvizsgálják az eddigi közért, zöldség-gyümölcs és vendéglátóipari üzlethálózatot, jégárusító boltokat jelölnek ki, s újabb tíz boltban bevezetik az önkiszolgáló módszert.

a 14. kerület már eddig is példát mutatott abban, hogyan lehet a lakosságot mindjobban bevonni a társadalmi munkába. a kerület dolgozói 1961-ben 7,652,703 forint értékű társadalmi munkát végeztek. a jövő évben hasonlóan nagy feladatokat szeretne a kerületi tanács a lakosság közreműködésével megoldani. zugló 1962 évi várospolitikai terve tehát azt mutatja, hogy gondosan készülnek a nagy feladatok megoldására, s a kerületi tanács valóban megtalálta a szoros kapcsolatot zugló egész lakosságával.
/mti/

...-

bb 4. „bombázták-e,, földünket idegen égitestek? - elérkezhetnek-e hozzánk meteoritok más égitestekről

1 tz/ hné/m/vg

1961. december 5.

hire érkezett annak, hogy két amerikai egyetemi tanár, a földre hullott meteoritokban mikroszkópikus élőlények megkövesült maradványaira bukkant. ezeknek a meteoritoknak nyilvánvalóan olyan bolygókról kellett érkezniük, amelyeken élet van, vagy legalább is a meteoritok elindulásakor volt. de vajon egyáltalán eljuthatnak-e hozzánk meteoritok más égitestekről - akár csak holdról is - anélkül, hogy ezek az égitestek szétrobbantak volna?

/folyt.köv./

- 5 -

6⁰²

Zer

bb 4. /,,bombázták-e,, ... 1. folyt./ m

valóban elképzelhető - mondotta hédervári péter, a nemzetközi holdszövetség tagja - hogy a holdról nagyobb arányú vulkáni kitörések esetén a kráter falának egyes darabjait, amelyek a kitörés közben nem izzanak fel, a robbanás olyan erővel lövi a magasba, hogy elérhetik a holdbeli szökési sebességet, a másodpercenként 2.38 kilométert.

erre a legutóbbi legnagyobb földi vulkáni kitörésből, az 1815 évi szumbavai tabora kitöréséből következethetünk. ez a kitörés 171.500 atombomba robbanásának megfelelő hő-, illetve 1715 atombombával egyenértékű kinetikus energiát szabadított fel. a holdon a szökési sebesség eléréséhez körülbelül négyezer atombombának megfelelő energia szükséges. a tabora energiája tehát még csak mintegy 43 százaléka a holdbeli „szükséglet”-nek. számításba kell azonban venni, hogy a tabora kitörése körülbelül hét kilométer átmérőjű krátert hagyott maga után, a holdon viszont tömegesen vannak 10-12 kilométer, sőt kisebb számban akár száz kilométer átmérőjű kráterek is. a földi tapaszlatokból kiindulva pedig a 12 kilométer átmérőjű krátert okozó kitörés energiája bőségesen elegendő ahhoz, hogy az ilyen „vulkáni bombákat”, kijuttassa a hold vonzóköréből. onnan azután már a föld valósággal magához rántja a vulkáni eredetű meteoritot. ha nagyobb darabok érik el a szökési sebességet, megvan a lehetőség arra, hogy az átizzott külső rétegeken belül valóban épségben érkezzék el hozzánk a bomba belső magja.

a holdon élet nincs, valószínűleg nem is volt, onnan tehát az élet nyomait a meteoritok nem hozhatják el a földre. a többi bolygókat kevésbé ismerjük, de a marson körülbelül biztosra vehetjük az élet létezését. már pedig ott két japán tudós, saheki és mayeda 1937 óta több ízben is megfigyeltek olyan hirtelen erős felvillanásokat, amelyeket a legnagyobb valószínűséggel vulkán-kitörések okozhatták. mégpedig a földieknél jóval erősebb kitörések, mert különben a nagy távolságon át aligha lettek volna észlelhetők. ilyen méretű kitörések pedig - tekintettel a ritka légkörre és a gravitáció kisebb értékére - valóban átdobhatják hozzánk is a mars-felszín kőzeteinek kisebb-nagyobb darabjait.

a távolabbi bolygókról ma még nem tudunk eleget ahhoz, hogy ebben a kérdésben velük kapcsolatban is állást foglalhassunk. a választ majd az űrhajók észleléseiből kell megkapnunk
/mti/

- 6 -

bb 6. Nyomozás a föld alatt termő gombák után - védetté nyilvánítják a szarvasgomba lelőhelyeket

1 so/99 vm ká

1961. december 1.

a magyarországi erdőkben hatvannyolc, föld alatt termő gombafajta található. mivel a föld alatt termő gombát rendkívül nehéz megtalálni, mindeztideig nem fordítottak különösebb gondot a gombafajták gyűjtésére. pedig erdeinkben a nyári és a fehér szarvasgomba is nő, ami a legizletesebb fajta. a szarvasgomba-lelőhelyek feltárását szemere lászló tudományos kutató kezdte meg a bakonyban, s bakonyon kívül több helyen, így felsőtárkány, pásztó és littyke környékén is értékes szarvasgomba-lelőhelyekre bukkant. a földalatti gombák után nyomozó szakembereket az erdei vadak igazítják el, ugyanis a vaddisznónak, őznek, szarvasnak, borznak és mókusnak egyaránt kedves csemegéje az izletes szarvasgomba és a termőterületeken felturják érte a talajt. a szarvasgomba leginkább a gyéren álló öreg fák közelében terem. az országos erdészeti főigazgatóság most védetté nyilvánítja a szarvasgomba-lelő területeket és megszervezi a legizletesebb gombafajta gyűjtését./mti/

- 7 -

bb 7. hatvanöt újipusú hordozható elektromos sebészeti készülék
10.000 órát dolgoztak a közönségért a fiatalok

1 v/sre-lm sr

1961. december 5.

a 16. kerületi üzemen 67 újipusú brigád dolgozik:
16-ből 19 már elnyerte a szocialista címet, 30 pedig előre-
menetileg az év végére kapja meg a kitüntetést elnevezést. 18
újipusú brigád többszáz munkása exportra termel és minő-
ségi ellenőrzést is átgyárt.

a kerületi munkások jelentős eredményeket értek el
a újítás, a műszaki fejlesztés terén is. a kerületi kisz-
bízottság kezdeményezésére a fiatalok újításából és ésszerű-
ségeiből kiállított rendeztek. a kerület vállalatainál a
fiatalok újításokkal többtízezer forintot takarítottak meg
a költségvetésüknek.

a lakarkossági mozgalomban a fiatalok eddig mintegy
tízmillió forint értékű nyersanyaggal kevesebbet használtak fel.
az eredmény elsősorban import anyagok pótlásával, selejtsökken-
léssel és a még felhasználható hulladékanyagok, szinesfémek
összegyűjtésével értek el. az év első harmadában több mint
50.000 órát dolgoztak a közönségért társadalmi munkában. külö-
nösen sokat segítettek a kerületi tanács közsgfejlesztési
tervének megvalósításában, az utak, a járdák építésében és a
vízcsőhálózat bővítésében, a nyáron, a cinkotai termelőszövet-
kezetben beötvétet építettek. az idénymunkáknál, a gabonabeta-
karításnál és behordásnál, a gyümölcs-, illetve a zöldségfélék
szedésénél ugyancsak derekas munkát végeztek. kivették részüket
a kerületben a sportpálya- és az uszoda építésénél is./mti/

--

bb 8. „ez is csak nálunk lehet,, - vidám színpad új bemutatóra
készül

1 v/gk-lm sr

1961. december 5.

a vidám színpad január 12-én, fennállásának 10. évfor-
dulója alkalmából - jubiléris műsort mutat be „ez is csak
nálunk lehet,, címmel. a műsorban - amelyet kellér dezső
konferál - salamon béla, kabos lászló, alfonsó, benedek tiber,
kazal lászló és a vidám színpad többi neves színésze lép fel./mti/

--

8.19

- 8 -

bb 9. két újipusú hordozható elektromos sebészeti készülék

1 kf/kf-lm vg

1961. december 5.

a budapesti orvosi műszergyár többek között a modern
sebészeti részére, a vérzés nélküli műtétekhez készít elektromos
késeket. egy-egy ilyen berendezés súlya azonban 40 kiló, ezért
kezelése, szállítása, használata nehézkes, a „finomabb,, műté-
teknél pedig nem is tudták alkalmazni. az üzemen az idén két
újipusú sebészeti készüléket fejlesztettek ki, s már a sorozat
gyártását is megkezdték.

a hordozható sebészeti diatermiás készülék súlya
mindössze 18 kiló, ennek ellenére teljesítménye -40-150 watt -
csaknem akkora, mint nagyobb elődjéé. előnye még, hogy kisebb
teljesítményre is állítható.

a szemészeti diatermiás készülék kizárólag a finomabb
sebészeti eszköze, - ideg-, agy-, szem- és fogászati műtétekhez
alkalmas, s kozmetikai kezeléseknél is felhasználható. a két
készüléknel megoldották azt is, hogy sem a rádió, sem pedig a
televízió vételét ne zavarja.

a sebészeti diatermiás készülékből hatvanat, a
szemészeti diatermiásból huszonötöt ad át a gyár decemberben
elsősorban a hazai egészségügy igényeinek kielégítésére./mti/

--

bb 11. a duna-tisza közén megkezdődött a nagyüzemi szőlőtelepítés

vid ká/j-lm li

1961. december 5.

a második öt éves terv végéig a duna-tisza köze nomok-
földjein 40.000 holdon alakítják ki az összefüggő, nagyüzemi szőlős-
kerteket az állami és termelőszövetkezeti gazdaságok, valamint a
szövetkezetek. korábban egy évszázad alatt sem került sor ilyen
nagykiterjedésű homokterület betelepítésére. az új szőlők
helyét alapos talajvizsgálat után a mérnökök jelölték ki, s az
előkészített területeken már megkezdődött a telepítés is. ez év
őszén és jövő tavaszra csaknem 4000 holdon fejezik be ezt a munkát.
az ültetésre alkalmas, enyhe napokat mindenütt igyekeznek ki-
használni. a bács megyei termelőszövetkezetek és az állami gazda-
ságok eddig több mint félezer holdon rakták állandó helyükre a
szőlő vesszőket, a kis-körös vidéki szakszövetkezetekben pedig
mintegy 600-an dolgoznak az első nagyüzemi szőlőkertek kialakításán.
a telepítés mellett serényen halad a jövő évi talajelőkészítés is.
ehhez a munkához nagy segítséget nyújt a kecskeméti egy hónapja
megalakult szőlő-, gyümölcs-, ültetvénytervező és kivitelező
vállalat, amelynek 24 kertészeti szakembere működik közre a
kiskunsági szőlő- és gyümölcsöstelepítéseknél./mti/

8.30

- 9 -

bb 10. az idén csaknem 200 új szoborral gazdagodtak városaink és falvaink

i sb/tr-lm vg

1961. december 5.

a képzőművészeti kivitelező és iparvállalat női segítő-társasága a szobrászművészeknek, a művészi gipszminták alapján elkészíti a szobrokat márványból, kőből, bronzból, vagy alumíniumból. a vállalat dolgozói az idén már mintegy 200 kő- és fémszoborral díszítették városainkat és falvainkat. az új alkotások leginkább a történelem, a tudomány, az irodalom és a színházművészet nagyjait ábrázolják, de sok helyen állítottak fel vidám hangulatu gyermek- és állatfigurákat is.

budapesten több mint 40 új műalkotást helyeztek el. a legnagyobbat, kiss istván szobrászművész dózsa györgy emlék-művét a palota téren állították fel. a mikszáth téren elhelyezték az író kőalakját, kocsis andrás kossuth díjas művész alkotását. új szobrokkal gazdagodott a gellért fürdő, a széchenyi strand, a színház és több iskola, óvoda új lakótelep. elkészült már kerényi jeno és somogyi józsef kossuth díjas, valamint kiss kovács gyula 15 alumíniumszobra is, amellyel majd a madách színház új épületének homlokzatát díszítik fel.

a vállalat sokat dolgozott vidéken is. majdnem ötször annyi művészi alkotást helyezett el, mint a fővárosban. székely-nehérvárott felszabadulási, debrecenben és békéscsabán pedig tanácsköztársasági emlékművet építettek. a legtöbb új szobrot debrecen kapta, ahol az emlékművön kívül hét új műalkotást állítottak fel. művészi munkákkal díszítették zalaegerszeg, veszprém, szeged, tiszapalkonya, komló, miskolc és még más nagyvárosok, sőt sok község utcáit, tereit, iskoláit és művelődési házeit. a balaton környéki nagy üdülőhelyeken a strandok és motelok előterét ékesítették új szobrokkal.

a vállalat az elmúlt hónapokban megalakította a városok szépítésének újabb jelentős eszközt, a díszítő-festő stúdiót, amely most fejezte be első szép munkáját, a debreceni színház mennyezetének festését. új üzemi sziget, a kerámi kis szobrok

gyártásának megszervezésével segít most már a vállalat azoknak a dolgozóknak is, akik olcsó, de művészi díszítőgyakkal akarják csinosítani lakásukat. /mti/

9.20

bb 12. szegény faluból sok árut adó termelősövetkezeti közösség

vid ká/j szb ká

1961. december 5.

egy évtizeddel ezelőtt kezdték meg a nagyüzemi gazdálkodást az egykor szegény, nagyon sokat nyomorgó faluban, nádudvarról. ez alatt az egy évtized alatt a szorgalmas nádudvariak a szövetkezeti gazdálkodás nyújtotta lehetőségekkel élve, megváltoztatták a falu képét. csaknem minden szövetkezeti tag saját házában lakik, egész falurész épült fel azóta, a gazdák szépen öltözködnek, s jut idejük szórakozásra is. ez a változás természetesen jövedelmük emelkedésével függ össze, azzal a ténnyel, hogy a szegény faluból sok árut adó termelősövetkezeti közösség lett. ez évben összesen 7700 hizottsertést küldtek piacra nádudvarról, ami messze meghaladja minden eddigi esztendő mennyiségét. ezenkívül 1800 vágómarhát és 900 mázsa baromfit adtak el közfogyasztásra. a nádudvari termelősövetkezetek áruterhelésének fejlődésére jellemző, hogy a begyűjtési rendszer idején 4000 sertés volt a legtöbb, amit évente eladtak a faluból. /mti/

bb 13. megjelent a demográfia legújabb száma

i bc/hné szb sr

1961. december 5.

a demográfia népeségtudományi folyóirat legújabb számában több olyan tanulmányt közöl, amelyet megvitattak a nemzetközi népeségtudományi unió 1961. évi new yorki konferenciáján. a tanulmányok szerzői: dr. acsádi györgy, dr. klínger andrás, péter györgy, dr. szabady egon, dr. tamásy józsef, dr. vukovich györgy. a tanulmányok a termékenység kérdésével, a halandóság korszerűtlen alakulásában bekövetkezett változásokkal, a csecsemőhalandóságot befolyásoló társadalmi és biológiai tényezőkkel, a házasságok korösszetételében bekövetkezett változásokkal, az újrarázasodás kérdésével foglalkoznak. az egyik tanulmány az 1960. évi magyar népszámlálás család- és háztartás-statisztikai felvételének néhány előzetes eredményét ismerteti. a folyóiratban megjelent dr. danyi rezső tanulmánya is népeségi nézetek és népesedéspolitikai magyarázatok címmel. a folyóirat beszámol az 1961. évi nemzetközi népeségtudományi konferenciáról és a magyar tudományos akadémia demográfiai bizottságának vitaüléseiről is. /mti/

9.25

- 11 -

bb 14. az állami hangversenyzenekar koncertje a mom művelődési házban

i fe/tm-lm sr

1961. december 5.

a magyar állami hangversenyzenekar szovjetunióbeli turnéja előtt, december 11-én, még egy koncertet ad a mom művelődési házban. a hangversenyen, amelyet németh gyula karmester vezényel, sosztakovics: ünnepi nyitány, csajkovszkij: hegedűverseny és sugár: hunyadi- oratórium /hősi ének/ című művek hangzanak el. az est szólistái szász józsef hegedűművész, szecsődi irén, palánkai klára, szabó miklós és jámbor lászló, az operaház magánénekesei, és a fővárosi énekkar működik közre./mti/

--

bb 15. csaknem ezer magyar turista tölti az idei szilvesztert külföldön - már elfogadja az ibusz a jelentkezéseket a téli külföldi turákra

t tz/hré-lm vg

1961. december 5.

az ibusz irodái már elfogadják a jelentkezéseket a téli külföldi társasutazásokra. az új esztendő első három hónapjában moszkvába, illetve moszkvába és leningrádba, zakopaneba, prágába, a német demokratikus köztársaságba, - erfurtba és lipcsébe - indít kiránduló csoportokat az ibusz. ezenkívül rendszeresen folytatódhatnak a kolozsvári kirándulások is.

az idei szilvesztert az ibusz útján csaknem ezer magyar turista tölti külföldön. a legtöbben - körülbelül háromszázan - prágában, 150-en drezdában, illetve lipcsében bucsúznak az ész-tendőttől. a legtávolabb - moszkvában mintegy hatvanan ünneplik meg az újév eljövételét, míg 80-80 magyar kiránduló lesz szilveszterkor kolozsvár, illetve a csehszlovák tátrában, a többiekre pedig zakopaneban várják majd az 1962. ész-tendő./mti/

--

bb 22. naponta százezer cérnagomb a csökkent munkaképességűek szegedi üzemében

vid sz/f/te-lm li

1961. december 5.

a szegedi fonalfeldolgozó vállalatot, az ország egyedüli, csökkent munkaképességűeket foglalkoztató üzemét, évről-évre fejleszteti a városi tanács, s új meg új dolgozóknak nyújt munkalehetőséget. az elmúlt hetekben harminckett cérnagombkészítő gépet szereltek fel az üzemben, naponta százezer gombot készítenek. jövőre a terv szerint harmincnégymillió cérnagomb kerül ki az üzemből, s ezzel teljesen ellátják az ország valamennyi fehérneműgyárát, valamint a vásárlóközönséget./mti/

--

9.55

- 12 -

pe

bb 16. az ötéves terv időszakában évente mintegy négyszázmillió forint megtakarítást terveznek a könnyűiparban - hogyan hangolják össze az önköltségcsökkentést az áruválaszték gyarapításával - horváth gyula miniszterhelyettes nyilatkozata

i sz/gg szb vg

1961. december 5.

a gyártmányfejlesztés, az áruválaszték növelése minden iparágban fontos, de a vásárlók ezt legjobban a könnyűipar termékeinél tudják lemérni. hogyan egyeztetik össze a választékbővítést és az önköltségcsökkentést - erre a kérdésre válaszolt az mti munkatársának horváth gyula, könnyűipari miniszterhelyettes.

- a második ötéves terv időszakában kétmilliárd forintot, vagyis évente négyszázmillió forint megtakarítását tervezzük a könnyűiparban. az általános költségek csökkentésén kívül nagy fontosságot tulajdonítunk az anyagtakarékosságnak. mintegy 0.6 százalékos anyagtakarékosságra számítunk, s ennek összege évente eléri majd a 120 millió forintot. ezt azért kívánom aláhuzni, mert a könnyűipar nyersanyagának csaknem 80 százalékát külföldről kell beszerezni, s ha egy-egy termékhez kevesebb anyagot használnak fel üzemünk, ez egyben importcsökkentést is jelent. már a gyártmányok tervezésénél is figyelembe kell venni az anyagtakarékosságot. anélkül, hogy a vásárló károsodnék, könnyebb szöveteket kell gyártanunk, illetve konfekcionálnunk. ezt megkívánja a divat alakulása is. a hazánkéhoz hasonló éghajlatú országokban sehol a világon nem hordanak már olyan nehéz télikabátot, mint nálunk. a divatos kabátokat, illetve ruhákat az emberek már nem akarják husz évig hordani, elég ha három-négy évig eltart az olcsóbb, de mégis divatos ruházati cikk.

- az anyagtakarékosságot részben a technológiai javításával, a hulladék csökkentésével, részben a drágább nyersanyagok helyettesítésével kívánjuk elérni. a textilgyártásnál például nagyobb arányban használjuk majd fel a műszálát. ettől már nem idegenkednek a vásárlók sem. a nemes nyersanyagok helyettesítése a vásárlók és a népgazdaság számára egyaránt fontos. a divatcikkek így olcsóbbá válnak és a különböző műszál rendszerint még javítja is a kelme tulajdonságait. mind többen kedvelik meg például a terliszter szöveteket, amelyekből a jövőben az eddiginél nagyobb mennyiséget konfekcionál majd iparunk.

- az öltözködési tanács is segít abban, hogy a divatnak megfelelő, célszerű, izléses ruházati cikkek készüljenek. a konfekció gyárak évente mintegy kétezer ruhamodellt terveznek - ennyiből válogatnak a kereskedelem - s ennél még jóval nagyobb a szövetek választéka. a jövőben nem annyira a gyártmányok számát akarjuk növelni, hanem az a szándékunk, hogy az elavult, gazdaságtalan termékeket bátrabban elhagyjuk és helyettük újak, jobbak készüljenek, vagyis a régi gyártmányok, ha már nem divatosak, gyorsabban kicserélődjenek.
/folyt.köv./

10.00

- 13 -

pe

bb 16. /az ötéves terv időszakában... folyt./- szb

ehhez persze az is szükséges, hogy a kereskedelem ne ragaszkodjon egy-egy gazdaságosan nem gyártható, nem divatos és kevésbé keresett gyártmányhoz.

- a második ötéves terv időszakában a butoriparban is mind nagyobb tért hódítanak az új anyagok. az import fenyőfirészáru helyett például a későbbiekben évente mintegy 35.000 köbméter pozdorjalemezt dolgoznak majd fel butorgyáraink. az új anyagok legtöbbször az új formákkal is párosulnak a butoriparban és ezért is jelentenek választék-bővítést. a poliészterlakk felhasználását már bevezettük a modern butorok készítésénél. az új termékek sokszor új műszaki feltételeket, új technológiát is követelnek, s ezt valósítjuk meg az üzemekben folyó és a még ezután is kezdődő üzemi rekonstrukciókkal. /mti/

--

bb 18. a nagyüzemi igényeknek megfelelően telepítik az erdősávokat - öt év alatt csaknem 50.000 hold új erdő az állami gazdaságokban

i so/gg szb ká

1961. december 5.

az állami gazdaságokban az évről-évre növekvő szakembergárdát az utóbbi időkben erdőmérnökkel és technikusokkal egészítik ki. jelenleg tizenegy erdőmérnök és tíz technikus dolgozik a gazdaságokban, s létszámukat ennek kétszeresére kívánják emelni. az erdészeti szakemberek irányításával a gazdaságok az idén tavasszal és ősszel hateres hold új erdőt telepítettek, s ebből 4.500 holdon nyárfát ültettek. az új gépek alkalmazása a szakosítás, a nagyobb táblák kialakítása, a korábbi évekhez viszonyítva az erdőgazdálkodásban is változást hozott. a talaj lepusztulásának megakadályozására a széljárta területeken továbbra is telepítenek mezővédő erdősávokat, de csak a széliránnyal merőleges fősávokat alakítják ki, mert azt tapasztalták, hogy a melléksávok akadályozzák a gépek munkáját. nagyarányú erdősítést készítenek elő azokon a területeken, ahol a mezőgazdasági termelés nem eléggé biztonságos, így az árterületeken, a hullámtereken, ezenkívül a gyengemínőségű talajokon. több gazdaságban fásítják a meredek hegyoldalakokat is.

az állami gazdaságokban a már elkészült részletes tervek alapján a jelenlegi 53.000 hold erdő mellé még 47.000 hold új erdőt telepítenek az ötéves terv időszakában. /mti/

--

10.08

- 14 -

bb 19. hangpróba a keszthelyi festetics kastélyban

vid fm/ke szb fm

1961. december 5.

Keszthelyen a felújításra váró híres festetics kastély és gyönyörű védett parkja mindeddig kevésbé volt kihasználva. a balatoni intézető bizottság, az Ibusz, az országos filharmónia és veszprém megye képviselői most megvizsgálták, alkalmas-e arra, hogy ott alakítsák ki a kamarazene vidéki „fellegvárát”. a szakértők megtartották a helyszíni hangpróbákat. ennek alapján megállapították, hogy a kastélyudvar kiválóan alkalmas hangversenyek rendezésére, sőt jobb mint a fertődi kastélyudvar. a hangpróbákat követően elhatározták, hogy gazdag zenei programról gondoskodnak. jövőre júliusban, augusztusban a festetics-kastély udvarán tartják meg a keszthelyi zenei heteket, amelyen három hangversenyt rendeznek.

a kastély dísztermében nyolc kamarazene estét tartanak majd. az országos érdeklődésre számot tartó zenei események színhelyét a városi tanács és a keszthelyi mezőgazdasági akadémia készíti elő. a mezőgazdasági szakemberek és kertészek gondoskodnak a park további szépítéséről. a hangversenytermet a városi tanács butoroztatja be. /mti/

--

bb 20. korszerűsített mozik békés megyében

vid fm/ke szb fm

1961. december 5.

békés megyében korszerűsítik a filmszínházakat. a megyei moziüzemi vállalat az idén négy millió forintot költ a mozik átalakítására, újítására. ezenkívül a tanácsok több mint egymillió forinttal segítik az építkezéseket.

egy év alatt hét mozit korszerűsítettek a megyében, köztük négyet szélesvásznúvá építettek át. az év végéig már 12 szélesvásznú filmszínház lesz a megyében, karácsonyra és szilveszterre békésen és kondoroson nyílik meg, az új év elején sarkadon és vésztőn készül el a szélesvásznú mozi.

valamennyi korszerűsített mozi izléses berendezést kap: par-kettával, futószőnyegekkel, szép függönyökkel, rejtett fénycsóvilágítással látják el, kényelmesebb ülőhelyekkel rendezik be a filmszínházakat még a legkisebb faluban is. ebben az évben 10 moziban szereltek fel télen fűtő, nyáron hűtő berendezést. /mti/

--

10.13

- 15 -

[Handwritten signature]

bb 17. 40 forintos munkaegység, holdanként 5800 forint bevétel - három év alatt zala megye legjobb termelőségű szövetkezetévé fejlődött a kustányi közös gazdaság

vid ká/j-Lm Li

1961. december 5.

a zala völgyében 3 évvel ezelőtt alakult meg a kustányi zala völgye termelőségű szövetkezte, s a szakszerűen végzett, jól gazdálkodó kollektíva már 1959-ben a legjobbak közé került. az ezt követő években tovább fejlődött, gyarapodott a gazdaság, s ma már megelőzi a 10 éve működő zalai termelőségű szövetkezeteket is. ezt igazolja a tagság növekvő jövedelme, továbbá az árutermelés mértéke. az első évben 32, a másodikban 36, az idén pedig 40 forintot ér minden munkaegység a kustányi szövetkezetben, s a tagok közül a legmagasabb jövedelme néhány forint híján eléri a 20.000 forintot. területéhez mérten ez a közös gazdaság termelte és értékesítette a legtöbb mezőgazdasági árut zalaiban. az idei aszály ellenére holdankénti jövedelmük elérte az 5800 forintot, s ennek jórésze az állattenyésztésből származott. ez évben 300 hizottsertést, 50 tenyészkocát, 72 göbolyt, 20 tenyészüszőt, 40.000 tojást, 8000 huscslébet és 100.000 liter tejet adtak el a felvásárló szervezeteknek. éves árutermelési tervüket már augusztusban teljesítették, s azóta annyi mezőgazdasági terményt, illetve terméket adtak el, hogy elérték a 200 százalékos tervteljesítést.

ebben a zala-parti termelőségű szövetkezetben az állattenyésztés az első, s ennek megfelelően alakult 1962. évi tervük is. szántóföldjeiken zömmel takarmányt termesztenek, hogy még több sertést és szarvasmarhát hizlalhassanak. csökkentik a hizlalási időt, kétszeresére növelik a baromfi törzsállományt. 50 hizottbika értékesítésére máris megkötötték a szerződést. az árutermelési tervet teljesítéséhez a háztáji gazdaságok is hozzájárulnak. az idén 80 gazdának volt szerződése sertéshizlatásra és jövőre legalább ennyien hizlalnak sertést eladásra./mti/

..-

bb 25. kaposvárott működik az ország egyik legjobb hajómodellező köre

vid fm/ke-Lm fm

1961. december 5.

kaposvárott van az ország egyik legjobb hajómodellező köre. a gimnáziumban négy évvel ezelőtt alakult meg a szakkör, amelynek tagjai azóta szép sikereket értek el. első ízben 1959-ben indultak országos versenyen és a vitorlás számban harmadik helyezést értek el. az idén rádió irányítású hajómodelljükkel harmadik díjat nyertek. a rábaközi egyetlen hajómodellező körének tagjai csupán ötvenszer hetven méteres tó vizén kísérleteznek, készülnek a versenyekre. a 15 tagú modellező körben a kedvezőtlen adottságok ellenére már hárman nyertek aranykoszorús jelvényt./mti/

..-

10.20

- 16 -

bb 24. a tervezettnél több silótakarmányt készítettek, tovább legeltetik az állatokat komárom megye termelőségű szövetkezeiben

vid ká/j-Lm Li

1961. december 5.

komárom megye közös gazdaságaiban sokféle módon igyekeznek pótolni a takarmányhiányt. az idei szárazságot különösen a silókukorica súlytotta meg, és ezért a tervezett 5000 hold helyett csaknem 7000 holdról silóztak be különféle terményeket. a munkát tovább folytatják. a gépállományt azokba a termelőségű szövetkezetekbe irányítják silózó gépeiket, ahol viszonylag kevés silót készítettek. a már túlérett, rendkívül kemény kukoricaszár felaprítása nagy erőfeszítéseket kíván, ennek ellenére úgy határoztak, hogy december 20-ig, amíg a mélyszántást be nem fejezik, silózzák a kukoricaszárat is. azokban a közös gazdaságokban, ahol a silózógépek nem győzik a munkát, kupokba rakva tárolják a szárat. a szövetkezetek azzal is segítenek a takarmányhiányon, hogy meghosszabbították az állatok legeltetési idejét. tavaly november második felében már nem hajtották ki az állatokat, most viszont számos termelőségű szövetkezet legeltet az árokpartokon. a mélyszántás előtt a cukorrépa-földeket is megjáratták, és feleltetik az ott található zöldtetet./mti/

..-

bb 26. a környező községek összefogásával bővült a kispéri és a nyergesujfalusi gimnázium

vid fm/ke-Lm fm

1961. december 5.

bár az ötéves tervben komárom megyében 40 új középiskolai tanterem épül, a kispéri és a nyergesujfalusi gimnázium bővítésére állami költségből nem került volna sor. a falvakban azonban annyira megnőtt a fiatalok továbbtanulási kedve, hogy a tanácsok kezdeményezésére a környező községek lakossága községfejlesztési alapból és társadalmi munkával segíti ennek a két iskolának a bővítését. eddig már 25 községben több mint fél millió forintot szavaztak meg a bővítésre a községfejlesztési alapból. mindkét iskolában 3 új tantermet és egy politechnikai műhelyt építenek. nyergesujfalun, ahol a tavalyi 150-ról az idén 300-ra emelkedett a diákok száma, 300 szülő vállalkozott társadalmi munkára is./mti/

..-

10.24

- 17 -

bb 21. hét év alatt száz méter mély gépesített külszíni fejtést alakítanak ki a rudabányai vasércbányászok

vid szf/te szb szf

1961. december 5.

rudabányán, a most épülő vasércdusító műpátérc ellátására a mélyművelésű bányüzem egyik főszállító vágatában százméterre vakaknát mélyítették. a korszerű berendezésekkel felszerelt akna ötven méteres szintjén két, 800 méter hosszú, egymással párhuzamos szállítóvágatot hajtottak ki, amelyekkel már elérték a légaknát. így előreláthatólag a jövő év végén az új bányában megkezdhetik a termelést.

a mélyművelésű bányászkodás jelenleg még jelentősen növeli a vasérc önköltségét. ezért a bánya vezetői elhatározták, hogy ahol lehetséges, külszíni fejtéssel szedik ki az ércet. a vilmos külszíni bányában például négy milliárd tonna vegyes, nagyjából részben pátércet fedeztek fel. ez az ércmező azonban a mélyművelésű bánya főszállítóvágatát képező altáró alatt 20-30 méterre húzódik. így ki-termeléséhez többévi előkészület szükséges. a műszaki vezetők gaz-

dasági számításokat végeztek és igazolták, hogy a jelentős ércva-gyon felszínrehozatala külszíni bányászkodással lényegesen olcsóbb, mintha föld alatt termelnék ki. ezért az ötszáz méter hosszú és 500 méter széles, tölcseralaku, száz méter mély külszíni bányarész kialakítására hétéves tervet dolgoztak ki. a bánya megnyitását jövő-re kezdik meg és a nagyfokú gépesítéssel a vasérctelepeikről hét év alatt kilencmillió köbméter földet s meddőt takarítanak le. az új külszíni bányában a folyamatos földletakarítási munkákon kívül 1964-ben már mintegy 44.000 tonna vegyesércet termelnek ki. a műszakiak véleménye szerint a száz méter mély külszíni fejtésen a vasérc termelésének önköltsége 30-40 százalékkal kevesebb lesz, mint a mélyművelésű bányákban. /mti/

--

bb 23. nyirfaseprű, szerszámnyél, hófogó készül a téli hónapokban az észak-borsodi falvakban

vid ká/j szb ká

1961. december 5.

borsod megye északi részén, a tiszta mentén és a hegyközben települt mintegy 50 község lakosságának minden évben szép jövedelmet ad a háziipar. a téli hónapokban több mint 1000 család foglalkozik nyirfaseprű, szerszámnyél, hófogó készítésével. a hegyközi falvakban, kovácsvágás, telkibánya községben az idén körülbelül 150.000 nyirfaseprűt készítenek, ezenkívül a diósgyőri Lenin kohászati műveknek nyirvessző-kötegeket szállítanak. a leöntött acéltömböket ugyanis ezekkel a vékony ágakból készített kötegekkel seprik végig. a nyirfaágacskák a magas hőfokon elobbannak, elégnek, s megszüntetik az acél felületén keletkezett légbuborékokat. régéc, mogyoróska környékén a som és a mogyoró vesszőiből fonnak hófogó sövényeket a más részére. ez évben 5000 hófogó tábla készül. számos hegyvidéki községben ezrével készítik a kasza-, lapát- és kapanyeleket, míg a tiszta menti községekben fűzkosarakat fonnak az állami gazdaságok és a kenyérsütő üzemek részére. /mti/

--

10.30

- 18 -

bb 27. terven felül ezerszáz tonna finomlemez termeltek megtakarított anyagból borsodnádason

vid te-lm szf

1961. december 5.

a borsodnádasi lemezgyár dolgozói a minőségi munkán kívül nagy gondot fordítanak arra is, hogy minél több anyagot takarítsanak meg a népgazdaságnak. a takarékosági mozgalomban szinte valamennyi dolgozó részt vesz. az idén például újításokkal és a munka jobb megszervezésével hétfő reggelig már 1100 tonna finomlemez hengerelték megtakarított anyagból terven felül. a legjobb eredményt a hengerészek érték el, akik közel kétezer tonna alapanyaggal használtak fel kevesebbet, mint amennyit anyagnormájuk előírt. a gyár dolgozói tizenegy hónap alatt több mint tizenegymilliárd forint értékű lemezt hengereltek terven felül megtakarított anyagból. /mti/

--

bb.28. huszezer televízió képcsőbura készül jövőre a nagykanizsai üvegyárban

vid te-lm ki

1961. december 5.

a nagykanizsai üvegyárban - néhányhónapos szünet után, amire a gyártásfejlesztés miatt volt szükség - ismét megkezdtek a televízió képcsőburák gyártását. a gyárban jövőre huszezer képcsőburát készítenek. /mti/

--

bb 30. ujtó szövetkezet gazdák

vid ká/j-lm li

1961. december 5.

a vas megyei vámoscsalád termelőszövetkezeti községben számos ezermesterkedő parasztember él, akik állandóan újabb megoldáson törik fejüket, s akik ügyes kézzel a mezőgazdasági munkát könnyítő eszközöket konstruálnak. horváth józsef szövetkezeti gazda például egy kiselejtezett fűkasza alvázából olyan műtrágyaszórót szerkesztett, amellyel 18 méter szélességben szórva naponta 15-16 hold földet lehet műtrágyázni. ötletes megoldással egy kufurót is készített, amit csőkutak furásánál, faültetésnél és oszlopok földbehelyezésénél használhatnak. csóka ottó szövetkezeti tag cukorrépaszedő-gépet szerkesztett, amely egyszerre 7 soron szedi, fejeli és gyűjti a répát. a konstrukciót már a szakemberek is megvizsgálták, és azt megfelelőnek tartják. a géppel 1 óra alatt egy holdról tudják betakarítani a termést. /mti/

--

10.38

- 19 -

10.40

bb 32. a szegedi és szófiai egyetem közös munkatervet dolgozott ki a jövő évi együttműködésre - dr. antalfy györgy rektor nyilatkozata

vid ke szb fm

1961. december 5.

a szegedi tudományegyetem állam- és jogtudományi kara, valamint a szófiai egyetem jogi kara között már korábban baráti kapcsolatok jöttek létre, amelyeket együttműködési szerződéssel is megerősítettek. e szerződés alapján dr. antalfy györgy, a szegedi tudományegyetem rektora és dr. fonyó antal, az állam- és jogtudományi kar dékánja az elmúlt hetekben szófiába látogatott. dr. antalfy györgy rektor hazaérkezése után ezeket mondotta:

- szófiai tartózkodásunk igen eredményes volt a két egyetem kapcsolatainak szorosabbra fűzése szempontjából. kidolgoztuk és aláírtuk a két egyetem közös munkálkodásáról szóló jövő évi munkatervet. eszerint évenként két bolgár egyetemi tanár folytat tanulmányokat egy hónapig szegeden, illetve egyetemünk jogi karának ugyancsak két oktatója utazik majd négyhetes tanulmányutra bulgáriába.

- szófiai utunk alkalmával személyes kapcsolatot teremtettünk a bolgár jogi élet számos vezetőjével, s több fontos kérdésben kicseréltük eredményeinket. gyakorlati jogi intézményeket tekintettünk meg, s résztvettünk egy érdekes tárgyaláson, egy lakóközveti társadalmi bíróság ülésén is, amelyen hasznos tapasztalatokat szereztünk.

- az egyetemeink között létrejött együttműködés arra is kiterjed, hogy a szegedi és szófiai professzorok kölcsönösen kicserélik tanulmányaikat, illetve magyar és bolgár tudományos folyóiratokban közléteszik azokat.

- bulgáriai utunk alkalmával más egyetemi intézményekkel is kapcsolatot teremtettünk. várnában a közgazdasági egyetem ifjusági vezetőivel történt megbeszélés alapján a szegedi tudományegyetem kulturális csoportját meghívják nyári szereplésre. a látogatást természetesen a várnai egyetemisták is viszonyozzák. /mti/

--

10.45

- 20 -

10.50

Re

bb 34. évente csaknem kétezer családi ház épül szolnok megyében

vid te szb ki

1961. december 5.

szolnok megye termelőszövetkezeti községeiben, városaiban évente mintegy kétezer családi ház épül. a tanyák megszüntetése után a nagy mezővárosokban építik fel, a leggyakrabban kétszobás, összkomfortos lakásukat a szövetkezeti gazdák. a felszabadulás óta körülbelül tízezer tanya szűnt meg a megyében. több helyen, mint például jászboldogházán a régi, szétszórt tanyavilág helyett új települést alakítottak ki. itt az elmúlt tíz évben több mint kétszázötven családi házat építettek. kenderesen, horihy egykori cselédel a „főuri parkban”, ötven új házat emeltek. turkevén, mezőtúron, szolnokon, jászberényben, jászapáiban, kunhegyesen szintén többszáz új családi ház épült. /mti/

--

bb 35. magnetofonos oktatás a bajai németnyelvű gimnáziumban

vid te szb fm

1961. december 5.

baján a frankel leo németnyelvű gimnáziumban magnetofonkészüléket vásároltak a tanulók abból a pénzből, amelyet az egyik termelőszövetkezettől a szabadidőben végzett jó munkájukért kaptak. a készüléket most az orosz és a német nyelvórákon hasznosítják, felveszik rá, majd visszahallgatják a feleleteket, hogy a tanuló utólag maga javíthassa ki a hibákat. felhasználják a magnót a helyes kifejezések és mondatfűzések tanulmányozására, valamint az énekköltésben és a szakköri foglalkozásokon is. /mti/

--

bb 36. tanácsköztársasági dokumentumok kerültek elő szászváron

vid fm/ke szb fm

1961. december 5.

néhai bakó jános szászvári lakos, - aki a tanácsköztársaság idején a helybeli direktóriumban vezető szerepet töltött be, - házában falában annakidején tanácsköztársasági dokumentumokat rejtett el. a dokumentumokra - a sásdi direktórium kiadásában „sásd és vidéke”, címmel megjelent ujság példányaira, kun béta által írt brosúrára, plakátokra és egyéb iratokra - az öreg ház lebontása közben akadtak rá. az értékes dokumentumokat a szászvári bányászokérség iskolájának történelem-szakköre dolgozza fel és a község történetéről készült monográfia anyagával együtt a történelem tanításában hasznosítják. /mti/

--

10.50

- 21 -

11.50

bb 37. fél vagon paprikaérből készült már gyógyszeralapanyag szegeden

vid te szb ki

1961. december 5.

a szegedi vegyészeti vállalat dolgozza fel a dus capsaicin-tartalmu fűszerpaprikaerezetet gyógyszer alapanyaggá. az idén má. több mint fél vagon paprikaérből csaknem ötezer gramm ilyen hatóanyagot vontak ki. ennek értéke meghaladja az egymillió forintot.

a capsaicint reuma elleni gyógyszer készítéséhez használják. /mti/

--

bb 38. újtipusu bölcsőde épül dunaujvárosban

vid te szb ki

1961. december 5.

dunaujvárosban a közelmúltban kezdték meg a városi tanács hetedik bölcsődéjének építését. ez a százszemélyes bölcsőde kis „kombinát”, lesz, amelynek hét földszintes épületét fedett folyosók kötik össze. öt épületben lesznek a gyermekfoglalkoztató termek és pihentetők, a hatodikban az orvosi vizsgáló és fektető, a hetedikben pedig konyha és étterem. a földszintes épületek valamennyi terme világos, napfényes lesz.

a hét épület közül a tervezett kettő helyett az év végéig hárommat hoznak tető alá. az épületeket jó hő- és hangszigetelő blokk-téglákkal falazzák.

az új bölcsődét jövő év végén adják át. /mti/

--

bb 39. falusi nagymamák az anyák iskoláin

vid fem/ke szb fm

1961. december 5.

komárom megyében az utóbbi években jelentősen csökkent és már az országos átlag alatt van a csecsemőhaladóság. ebben nagy érdemük van a falusi nagymamáknak is, hiszen falun egyre több asszony vesz részt a közös munkában és így a gyermekeket a nagymamák látják el. míg korábban az évszázados szokások, a babonák és a javasasszonyok tanácsai alapján gondozták a kicsinyeket, ma már nagyon sok nagymama keresi fel a tanácsadókat. a megyében a tanácsadók forgalma három év alatt 40.000-ról csaknem 60.000-re emelkedett. a nagymamák már nemcsak elviszik a gyermekeket, hanem be is tartják a védőnők tanácsait. hogy az idős parasztasszonyok milyen szívesen ismerkednek meg a „tudományos”, gyermekgondozással, mi sem mutatja jobban, mint az, hogy a megyében a vöröskereszt most kezdődő 70 falusi anyák iskolájára nagyon sok nagymama is jelentkezett. /mti/

--

- 22 -

11.02

11.20

bb 29. az évi jövedelem 1 százalékát ifjúsági alapra helyezi az eleki Lenin Isz- hat évi tagság után egy szobabutorra való pénzt kap minden házastandó ifju pár

vid ká/j-lm li

1961. december 5.

az eleki Lenin termelőszövetkezetben 70-80 fiatal dolgozik rendszeresen, s munkájukra a növénytermesztésben, a kertészeben csakugy, mint az állattenyésztésben mindig számíthat a szövetkezet. szorgalmukért meg is becsülik az eleki fiatalokat. ennek egyik jele a vezetőség legújabb határozata, amely szerint az évi tiszta jövedelem 1 százalékát ifjúsági alapra helyezik. ebből a szövetkezetben dolgozó minden 24 éven aluli fiatalnak 1000 forintot írnak jóvá, amit férjhezmenés, illetve nősülés idején készpénzben kapnak meg. megkülönböztetés jár azoknak, akik tanulnak, ha valaki például szakmunkásképző vizsgát tesz, annak évente 1500 forintot, aki pedig elvégzi a mezőgazdasági technikumot, annak 2000 forintot írnak a javára. az ifjúsági alapból tehát a házastandók, - amennyiben mindkét fiatal 6 évet dolgozott a termelőszövetkezetben - egy szobabutorra elegendő pénzt kapnak kézhez. a vezetőség határozata intézkedik arról, hogy a tényleges katonának bevonuló és a szövetkezetbe visszatérő fiatalok részére a katonai idő alatt is jóváírják az őket megillető összeget. /mti/

--

bb 31. nyolcvan televízió a baranyai munkásklubokban

vid fm/ke-lm fm

1961. december 5.

baranyában számos jól felszerelt munkásklub működik. valamennyi munkásklubban megtalálható a televízió: a megyei pártbizottság támogatásával és saját erőből eddig 80 televízió készüléket helyeztek el a munkásklubokban, illetve a pártihelyiségekben. /mti/

--

bb 33. hegyezett nyilonszálból készülnek ecsetek szegeden

vid te-lm ki

1961. december 5.

a szegedi ecsetgyárban kísérletképpen egy sorozat újfajta marok- és korongecsetet gyártottak, amelyeknél a természetes szálakat hegyezett végű nyilonszálakkal keverték. az új cikkeket már számos szakipari vállalat kipróbálta szobafestésnél, mázolásnál, s azok jóval tartósabbnak bizonyultak a természetes anyagokból készült ecseteknél. az üzemben rövidesen megkezdik a nyilonecsetek sorozatgyártását. /mti/

--

11.20

- 23 -

bb 41. több mint két század feladatterv kidolgozását vállalták az ózdi kohászat fiatal műszaki dolgozói

vid te szb ki

1961. december 5.

az ózdi kohászati üzemekben néhány éve igen jól bevált egyéni továbbképzési módszerek bizonyították, hogy a gyár fiatal mérnökei, technikusai, közgazdászai az üzemek időszerű gyakorlati és távlati problémáit felölelő feladattervek kidolgozására vállalkoznak. a szükséges rajzokkal, dokumentációval ellátott tanulmányokat, amelyeket tapasztalt műszakiak bíráltnak felül, rendszerint beépítik az üzem műszaki fejlesztési, illetve műszaki intézkedési tervébe. a tavalyi munkák közül például gyöngyösi géza tanulmányát hasznosítják majd az egyik hengerson termelékenységének növelésére. hodnics józsef művezető sikerült dolgozata szerint a gépműhely egészségesebb fűtését és szellőztetését oldották meg. krajcsik elemér technikus az iparvasút egyik szakaszán végzett mérési tanulmánya alapján szüntették meg a veszélyes, többször is kisiklást okozó kanyarokat.

a gyár fiataljai a következő évben is fontos problémák, több mint 220 feladatterv megvalósítására, elkészítésére vállalkoznak. így például veréb sándor mérnök és petik istván technikus az egyik új, 80 tonnás márcz-kemencében különleges acélfajták gyártási lehetőségeire, módjaira folytat tanulmányokat. kakas árpád technikus a durvahengermű triószorozatán a teljesítmény növelésének lehetőségeit vizsgálja meg, hogy azon minél több szögacélt hengerelhessenek. fritsch sándor a fémszórás kohászati alkalmazásának további módjait dolgozza ki. többen - országos vonatkozásban is nagyjelentőségű - szakmai kérdéssel foglalkoznak. így horváth jános mérnök a kohók kombinált levegőellátásának alkalmazásáról, halász józsef pedig az olajbefuvarós vasolvasztás eredményeiről készít értekezést.

a fiatalokat munkájukban az üzemek tapasztalt mérnökei rendszeresen segítik. figyelemmel kísérik munkájukat, tanácsokat adnak a szakirodalom, a forrásmunkák felhasználására. ebben a hasznos egyéni módszerű, valamint a többi továbbképzési formában az új oktatási évben a gyár több mint hatszáz műszaki dolgozója tanul, gyarapítja tudását. /mti/

11.28

-24-

bb 40. a társadalmi munkások szobrát állítják fel a mecsekben

vid fm/ke szb fm

1961. december 5.

pécsett tízezrek vesznek részt a társadalmi munkában. tevékenységükhöz fűződik a misina-tetői televíziós közvetítő állomás, az obszervatórium, a misina-tetői kilátóhoz vezető makadámút, a mecseki állat- és növénypark, a vidámpark és számos más létesítmény megépítése. a társadalmi munkásokat pécs társadalmi és tanácsai szervei megbecsülik, legkiválóbbjaikat a város díszpolgáiraivá választják. a pécsi városi párt- és tanácsai szervek elhatározták, hogy a mecseki növényparkban emléktáblán örökítik meg, hogy ezt a kulturális létesítményt a város lakosai társadalmi munkájukkal építették, a mecseki vidámparkban pedig felállítják a társadalmi munkás szobrát. a szobor megmintázásával keresnyeai józsef szobrászművészt bízta meg a tanács. /mti/

bb 42. hazautazott a lengyel-pártmunkásküldöttség

mszmp szb hk

1961. december 5.

az mszmp központi bizottságának meghívására hazánkban járt lengyel pártmunkásküldöttség hazautazott. a négytagú delegáció, amelyet j. siemek, a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottsága sajtóosztályának helyettes vezetője vezetett, két hétig tartózkodott Magyarországon és ezalatt a magyar sajtó munkáját tanulmányozta.

a vendégek bucsuztatására a keleti pályaudvaron megjelent darvasi istván, az mszmp központi bizottsága agit. prop. osztályának helyettes vezetője, kovács zoltán a központi bizottság külügyi osztályának helyettes vezetője és naményi géza, a kormány tájékoztatási hivatalának vezetője. /mti/

11.30

- 25 -

12.00

/mti/

bb 43. időjárásjelentés

hné szb

1961. december 5.

a meteorológiai intézet jelenti december 5-én, kedden 12 órakor:

élénkülő szél

európa időjárására továbbra is az enyhesség jellemző. tegnap dél-európa egyes helyein a hőmérséklet legmagasabb értékei érték a 20-22 fokot, csak európa legészakibb részén marad a hőmérséklet napközben is mínusz 20 fok alatt.

tegnap hazánkban felhőátvonulások voltak, ezekből néhány helyen jelentéktelen mennyiségű eső is hullott. napközben a hőmérséklet a nagykanizsa-esztergom-debrecen vonalakkal határolt háromszögön belül 14-18, ezen kívül 10-14 fokig emelkedett. hajnalban a levegő a nyugati határszélen és az északi hegyvidékeken plusz 1 - plusz 4, máshol csak 5-9 fokig hűlt le. ma országszerte tovább folytatódik az évszakhhoz képest igen enyhe idő, a dunántul néhány pontján, mint például sífokon, már 10 órakor 13 fok volt a hőmérséklet.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 10.2 fok volt, a sokévi átlagnál 8.5 fokkal magasabb.

budapesten kedden délben 12 órakor a hőmérséklet 12 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás szerdán estig: felhőátvonulások, néhány helyen esővel, élénk délnyugati-nyugati, később északnyugati szél. enyhe éjszaka. a nappali felmelegedés holnap kissé gyengébb lesz; mint ma.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 5 - plusz 9, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap: 9-13 fok között.

a duna vizállása budapestnél kedden reggel 142 centiméter.
/mti/

..

14.13

- 26 -

bb 44. kialakultak a korszerű nagyüzemi zöldségtermesztés feltételei: - 1962-ben a belterjesség irányában fejlesztik, s tovább gépesítik a kertészeteket

i cs/gk szb ká

1961. december 5.

a mezőgazdaság szocialista átszervezésével a szétszórta, s többnyire elavult kisüzemi módszerekkel dolgozó kertészek legnagyobb része termelőszövetkezetekbe tömörült. a tapasztalatok azt mutatják, hogy ez a tömörítés egy új fejlődési szakasz kezdetét jelentette. mint a földművelésügyi minisztérium kertészeti főosztályán tiborczy györgy, a zöldségtermesztési igazgatóság vezetője tájékoztatásul közölte, az utóbbi években a termelőszövetkezetek országszerte „rákaptak”, a sok munkaerőt foglalkoztató és jól jövedelmező kertészeti ágra, s szinte mindenütt megteremtették a korszerű nagyüzemi zöldségtermesztés feltételeit. mindenekelőtt a termelőszövetkezeti kertészetek fokozott árutermelő tevékenységének köszönhető, hogy a rendkívül kedvezőtlen, aszályos időjárás ellenére nem volt nagy kiesés a zöldségfélék termés hozamában, s az ország zöldségellátásában.

a zöldségfélék országos termőterülete az utóbbi években lényegesen nem változott, változott azonban a termelő üzemek részesedési aránya. míg például 1959-ben a termelőszövetkezeti kertészetek az egész zöldségtermő területnek csupán 17 százalékán gazdálkodtak, az idén elérték a 70, s jövőre elérik a 80 százalékot. még nagyobb a koncentráltság a szerződéses áruterelésben, ahol az idén már 90 százalékos volt a közös gazdaságok részesedési aránya.

a belterjes irányú fejlődésre mutat az öntözéses zöldségtermelés terjedése és ezen belül a korszerű öntözési módok mind szélesebb körű alkalmazása. az adatok szerint a tavalyihoz képest az idén mintegy 10.000 holddal nőtt az öntözött zöldségtermő terület, 1962-ben pedig további 6000 holdra terjesztik ki az öntözést, s ezzel elérik a 40.000 holdat. az idén a felületi öntözést az egész öntözött terület 48,9, a korszerű esőztető módszert 51,1 százalékán alkalmazták.

a jövő évi tervekről szólva tiborczy györgy igazgató elmondotta, hogy a termelőszövetkezetek zöldségtermelő üzemágaiban mielőbb túlsúlyra kell juttatni a nagyüzemi módszereket, s az eddiginél több munkafolyamatot kell gépesíteni. a minisztérium a tervek szerint 350.000 mezeági ablakkeretet, továbbá 980.000 négyzetméter kerítészöveget, 2.500 mezeági alsókeretet, 140 tonna műanyagfóliát, valamint 960 rs-09-es traktort a hozzávaló munkagépekkel és 400 tp-4-es típusú palántázó gépet bocsát a termelőszövetkezeti kertészek rendelkezésére, továbbá lehetőséget ad 20.000 négyzetméter alapterületű növényház megépítésére.
/folyt.köv./

14.43

- 27 -

bb 44. /kialakultak... folyt./- szb

a jövő évre szóló szerződéses zöldségtermesztés előkészítésével országosan jól haladnak, a jelentések szerint a szerződésre előirányzott területnek eddig mintegy 70 százalékát kötötték le a termelők, elsősorban a közös gazdaságok. idejében gondoskodnak a vetőmag-ellátásról is. uborkából és zöldbabóval a vetőmag-igényt csak import segítségével tudják kielégíteni, a többi zöldségféléből azonban elegendő és jó minőségű hazai vetőmag áll rendelkezésre. /mti/

bb 45. újabb kétszáz borsodi bányász költözött új lakásba

vid szf/te szb szf

1961. december 5.

az ózdvidéki- és a borsodi szénbányászati tröszt területén a vidékről bejáró dolgozók letelepítésére négy év alatt 3.500 lakást építettek, a lakásépítkezések központosításával valóságos bányászvárossá fejlődött többek között edelény, sajószentpéter, királybányászváros ma már kazincbarcika is, ahol elsősorban a szomszédos üzemekben dolgozó bányászok jutottak lakáshoz.

az idén kazincbarcikán tovább folytatták a lakásépítkezést. előregyártott középblokkos panelházakból új utca alakult ki, a háromemeletes házakban levő kétszáz, egyenként kétszobás, összkomfortos lakásokat bányászok kapták, a költözködést kedden fejezték be. a percesen, somszályon és más bányatelepeken az idén épített lakásokkal együtt a bányászok részére állami erőből épített lakások száma már megközelíti a négyezret. /mti/

bb 46. megcsapolták a hatodik ózdi márcz-kemencét

vid szf/te szb

1961. december 5.

az ózdi kohászati üzemek acélművének rekonstrukciója sikeresen halad, tíz nappal a határidő előtt az építők és szerelők most átadták használatra a hatodik márcz-kemencét is, az új olvasztót megcsapolták, az első kilencven tonnás, jóminőségű acéladagot ketemen sándor acélgyártó irányításával márkus sándor olvasztár brigádja csapotta le, a jelentősen nyereségesebb mintegy háromezer tonnával több acél olvasztására ad lehetőséget, a fontos munkán elismerésre méltóan dolgoztak a vaskohászati kemenceépítő vállalat, a borsodi mélyépítő vállalat, valamint a ganz-márvag gyár szerelői, építői, helyes munkaszervezéssel számottevő előrehaladást értek el a kiszolgáló berendezések szerelésénél az általános szerelőipari-, valamint az elektromos szerelőipari vállalat dolgozói, jó munkájuk eredményeként ezen a héten újabb 120 tonnás öntődarut, valamint berakódarut helyezhetnek üzembe, a termelés folyamatosságát. lényegesen javítja, hogy a napokban két - egyenként száztonnás - öntőüstöt is munkába állítottak. /mti/

14.50 13⁰⁵

- 28 -

bb 47. az ötéves tervidőszak feladatait tárgyalta a postások szakszervezetének központi vezetősége

t kf/kf szb vg

1961. december 5.

a postások szakszervezetének központi vezetősége kedden ülést tartott a szakszervezet cházár andrás utcai székházában, az ülésen kövesi béla postavezérigazgató számolt be a posta ötéves tervéről.

elmondotta többek között, hogy a posta fejlesztésére a tervidőszakban 1.4 milliárd forintot fordít az állam, amelyből elsősorban a fejlettebb hírközlési igényeket elégítik ki, a táviró és távbeszélő hálózat fejlesztésére 900 millió forintot költenek. budapestben a jövő év közepén üzembehelyezik a ferenc telefonközpontot, megkezdik zugló, óbuda és csepel központjának építését, bővítik a lipót központot, s így az ötéves tervben a fővárosi távbeszélő központok befogadóképességét összesen 40.000 állomással növelik. vidéken üzembe kerül a keszthelyi 1000 állomásos automata központ, hozzákezdnek a gyöngyösi 1400 állomásos központ építéséhez, s tovább bővítik többek között a győri, a székesfehérvári, a veszprémi és a dunaujvárosi központot összesen kétezer állomással.

megkezdődik a táviró hálózat automatizálása, amelynek során a fővárosban 200 állomásos automata táviró főközpontot építenek, az előfizetői telex-hálózatban pedig bevezetik a távtárcsázási rendszert.

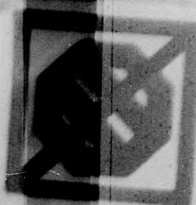
a televízió hálózat fejlesztésének jelentős állomásaként a jövő évben üzembe kerül a kab-hegyi közvetítőállomás, ezenkívül tokajban egy nagyteljesítményű adót építenek, a főváros és környékének zavartalan televízió ellátására pedig egy 30 kilowattos tartalék adót szerelnek fel, annak érdekében, hogy rendszeresen bekapcsolódhassunk a nemzetközi televízió hálózatba, befejezik a keleti mikrohullámu lánc építését, ugyanilyen összeköttetést létesítenek románia és ausztria irányában, s részben kábeles, részben mikrohullámu megoldással megteremtik a műsorcsere lehetőségét jugoszláviával is, ezek az összeköttetések egyben a nemzetközi telefonhálózat bővítését, korszerűsítését is szolgálják, a posta forgalmi feladatait mintegy 100 millió forinttal segítik, amely azonban nem elégíti ki az igényeket.

ezután a következő évi tennivalókat vázolta a vezérigazgató, majd besenyei miklós, a szakszervezet főtitkára ismertett milyen feladatok várnak a szakszervezet munkásaira az ötéves tervben, a két beszámolót a központi vezetőség megvitatta, majd meghatározta a végrehajtásokhoz szükséges tennivalókat. /mti/

15.05

-29-

15¹⁰ 15²⁵ 15⁴⁰ 15⁵⁵

bb 48. ünnepélyesen adtak át tíz indonéz exportra készült autóbust az Ikarus-gyárban

t sz/gk szb vg

1961. december 5.

az Ikarus karosszéria- és járműgyár udvarán kedden tíz krémszínű autóbust sorakozott, várva, hogy elindítsák őket megrendelőikhez Indonéziába. az indonéz köztársaság budapesti nagykövetségének képviselői ellátogattak a gyárba, megtekintették az új autóbuszokat. b.m. diah rendkívüli és meghatalmazott nagykövetnek Simon Ferenc, a megürt vezérigazgatóhelyettese jelképesen átadta az autóbust, a megürt vezérigazgatóhelyettese jelképesen átadta az autóbust, átnyújtotta egy díszes tokba helyezett aranyozott indítókulcsot. ezután az Ikarus-gyár dolgozóinak egy csoportja üdvözölte az indonéz vendégeket. az ünnepségen résztvettek a külügyminisztérium, a külkereskedelmi minisztérium, a kohó- és gépipari minisztérium és a járműveket exportáló megürt külkereskedelmi vállalat képviselői is.

az indonéz vendégek meglepéssel szemlélték meg a tíz krémszínű autóbust, az indonézia számára most készülő 200 Ikarus-busz első példányait. ezeket a 321-es típusú járműveket az indonézek kívánságainak megfelelően alakították át, az ottani baleseti hajtásiránynak megfelelően helyezték el rajtuk a kormányt és az ajtót. az autóbuszok tropikalizált kivitelűek és különleges szellőző berendezéssel is el vannak látva.

b.m. diah nagykövet a következőket mondta az Ikarus-buszokról:

- a két évvel ezelőtt szállított magyar autóbuszok Indonéziában jól beváltak, kitűnően működnek, s ezért rendeltünk újabb kétszázat. igen örülünk, hogy időben elkészültek ezek a járművek. jövőre ugyan is Indonéziában rendezik meg az ázsiai olimpát és a sportjátékokra érkező vendégek ezekkel a magyar autóbuszokkal közlekednek majd, úgy tervezzük, hogy a jövőben is vásárolunk majd Ikarus-buszokat. ennek azért is megvan a valószínűsége, mert előnyösebb, ha járműveink azonos típusúak. /mti/

bb 50. közlekedési munkaügyi dolgozókat tüntettek ki

k hbj szb vg

1961. decemeber 5.

kedden délután Kossa István közlekedés- és postaügyi miniszter kiváló munkaügyi dolgozókat tüntetett ki. hárman kormány, tizen miniszteri kitüntetést kaptak, 52 normást pedig pénzjutalomban részesítettek. a kitüntettek nevében Darányi László, a Landler járműjavító dolgozója mondott köszönetet. /mti/

15.15

15.30

Lex

- 30 -

bb 51. megkezdődött a kgst konzervipari munkabizottságának budapesti ülése

t tó/tr szb vg

1961. december 5.

kedden az élelmezésügyi minisztériumban megkezdődött a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa konzervipari munkabizottságának negyedik tanácskozása.

a munkabizottsági ülésen egyeztetik a konzervipari gyümölcs- és zöltség nyersanyagok minőségi és mennyiségi igényeit. /mti/

bb 52. a népszerű gyermekmesékből mintegy félmillió diafilmet készítettek - a magyar diafilmgyártó vállalat sajtótájékoztatója

t lv/gk/vl sr

1961. december 5.

a magyar diafilmgyártó vállalatnál kedden sajtótájékoztatót tartottak. elmondották, hogy a vállalat 1954 őszén alakult és a szakismeretterjesztő filmekről eltekintve, mintegy ötszázféle filmet hozott forgalomba: köztük 242 témája ismeretterjesztéssel foglalkozik, van ezenkívül mese, ifjúsági és irodalmi diafilm. a gyermekek számára készített mesefilmek száma vetekszik a mesekönyvek példányszámával. például a hófehérke című film 158.267 példányban, a jancsi és Juliska 138.523, a piroska és a farkas több mint 126.000 és az öreg néne Őzikéje című mese - film 43.190 példányban fogyott el.

nagy az érdeklődés a földrajzi témájú diafilmek és uttleírások iránt is, ma már Ausztriától Finnorszáig az ENSZ-tagállamoknak csaknem feléről készítettek filmet. a diafilmgyártó vállalat jövő évi tervében 150 diafilm gyártása szerepel. jelentős részük mese, illetve ismeretterjesztő film, a többi kereskedelmi és ipari vállalatok részére készül. /mti/

15.21

15.30

- 31 -

bb 49. gyorsan fejlődnek a decemberi tavaszban,, az őszi kalászosok - heves megyében néhány nap múlva már nem lesz szántatlan terület

vid /kz/s ká 1961. december 5.

az enyhe időjárás, különösen az utóbbi napokban beköszöntött,, decemberi tavasz,, igen kedvező az őszi vetések fejlődéséhez. somogyban, ahol 150.000 hold kenyér- és takarmánygabonát vetettek az idén, az árpák magassága helyenként már eléri a 30 centimétert. gyorsan fejlődnek a búzák és a rozsok is. az enyhe időjárás hatására, a szakemberek véleménye szerint, az idén még a késői gyengébb vetések is jó erőben, megfelelően bokrosodva mennek át a télbe.

heves megye határában 90.000 hold őszi vetés zöldel. a mag ezen a vidéken már október végére földbe került. a november eleji esők mindenütt alaposan megáztatták a talajokat, s így gyorsan, kedvező körülmények között ment végbe a csírázás. a későbbi napsütéses idő pedig elősegítette a zseme növények fejlődését. szerte a megyében bokrosodnak a gabonák. legerősebben az őszi árpák és a rozsok fejlődtek, de kifogástalan a buza növekedése is. az erőteljesen bokrosodott gabonák előrelátnak jól bírják majd az esetleges kemény telet is.

heves megye szövetkezeti gazdaságaiban egyébként befejezéshez közeledik az év még hátralévő fontos munkája, az őszi mélyszántás. a gépállomási és a szövetkezetek saját tulajdonában lévő traktorok eddig 125.000 holdon készítették elő a talajt tavasziak alá, minden alkalmas percet hasznosítanak: vasárnap is hatszáz gép dolgozott a földeken. a hevesi és a füzesgyarmati járásokból, mivel ezen a területen már csak néhány száz hold szántatlan, a megye más, viszonylag még elmaradt vidékeire csoportosítják át a gépeket. a hevesi gépállomás eddig hatvan erőgépet küldött segítségül a gyöngyösi és a hatvani járás közös gazdaságába, a sarudi gépállomásnak pedig 30 erőgépe szánt az egrői járás területén. amennyiben az időjárás is kedvező marad, néhány nap múlva heves megye határában nem lesz szántatlan terület - a megye valamennyi gépállomása teljesíti őszi mélyszántási tervét./mti /

15.25

-.-
-32-

15.25
Zell.

bb 53. a korszerű ut-, vasut-, alagut- építésének időszerű kérdéseiről tárgyal háromnapos ankéton több mint hétszáz szakember - országos mélyépítőipari konferencia a technika házában

t hbj/sze/vl vg

1961. december 5.

a közlekedéstudományi egyesület és a magyar tudományos akadémia építési bizottságának rendezésében december 7-től 9-ig a technika házában országos mélyépítőipari konferenciát rendeznek. ebből az alkalomból kedden a közlekedéstudományi egyesületben rödőnyi károly máv vezérigazgatóhelyettes és molnár jános, a kpm ut- és hidfőosztályának vezetője tájékoztatta a sajtó képviselőit a konferencia jelentőségéről. elmondották, hogy a tanácskozáson több mint hétszáz szakember vesz részt, képviseltek magukat a közlekedés és postaügyi minisztérium utügyi osztálya, a máv pályaépítés, a fővárosi tanács közlekedési igazgatósága, az összes megyei és városi közlekedési és építési osztály, az országos vízügyi főigazgatóság, az építésügyi minisztérium, továbbá az egyetemek érdekelt tanszékei, s ezenkívül az összes mélyépítési tervező intézet. a háromnapos tanácskozáson megvizsgálják, hogy az ötéves tervben, továbbá a 15 éves távlati tervben milyen feladatok várnak a mélyépítőkre, s mit kell tenni, hogy a mélyépítőipar világszerte tapasztalható rohamos fejlődésével lépést tarthassunk.

a konferencia résztvevői négy szekcióban üléseznek. az egyik szekció a talajmechanika és az alapozás kérdéseit vizsgálja, ami rendkívül jelentős. építkezéseknél ugyanis - különösen a fővárosban, ahol sokfelé hordaléktalajra kell építeni - gyakran jelentkeznek váratlan meglepetések, nehézségek. például magasan helyezkedik el a talajvíz, amit „süllyeszteni” kell. ez történt az erzsébethid pesti hidfőjénél is, még nagyobb arányokban pedig a tiszai vízellépcső építésénél. sokszor egy-egy épületet, közlekedési létesítményt cölöpökre kell helyezni, s ezt a problémát ugyancsak a mélyépítőipar oldja meg. elemzik az előadások a talajszilárdítási tapasztalatokat is. a másik szekcióban vizsgálják a hidépítés, közelebbről a korszerű vasbeton hírszerkezetek kialakításának problémáját, a harmadik szekcióban pedig az alagutak, építéséről tanácskoznak. ma már világviszonylatban „nagyra” nőtt ez a tudományág, hiszen nagyvárosokban alagutépítési módszerekkel létesítenek nagyszelvényű csatornákat - ilyen építési eljárással készül nálunk a könyves kálmán köruti főgyűjtő - mélyvezetésű földalatti vasutakat, s nem utolsósorban aluljárókat. ezeknek az építkezéseknek az az előnyük, hogy közben nem zavarják a közuti és a vasuti forgalmat.

/folyt.köv./
16.00

- 33 -

16.00
Zell.

bb 53. /a korszerű.... 1. folyt./ vl

az előadók részletesen beszámolnak azokról az új alagutépítési eljárásokról, amelyek szerinte a világon az utóbbi években kialakultak. végezetül a negyedik szekció az utépítés és az utkorszerűsítésről tárgyal. ez ugyancsak igen időszerű probléma nálunk, hiszen az ötéves tervben is igen jelentős hosszban kell felújítani utakat, mégpedig az eddiginél tökéletesebb gépesítéssel. a háromnapos ankét iránt tehát joggal nyilvánul meg igen széleskörű érdeklődés a szakemberek körében. /mti/

bb 55. az operaház közleménye

t/s sr 1961. december 5.

az operaház igazgatósága közli, hogy gianni poggi-nak, a milanoi scala világhírű tenoristájának nagy érdeklődéssel várt budapesti bemutatkozására - a művész hirtelen influenzás megbetegedése miatt - csak január első felében kerülhet sor. az elmaradt előadások helyett a december 7-i álarcos bált január 12-én, pénteken; a december 9-i toscát január 8-án, hétfőn tartja meg gianni poggi vendégfelléptével az erkel színház. a megváltott jegyek érvényesek. /mti/

..-

bb 54. dobi istván üdvözlete u.k. kekkonenhez

te/vl sr 1961. december 5.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke, a finn köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából, táviratban üdvözölte u.k. kekkonen elnököt. /mti/

..-

16.04

-34 -

16.16 *Zseli*

bb 56. a szélenergia-felhasználásnak nagy lehetőségei vannak a kémiai iparban és a mezőgazdaságban

t cs/j vm ká

1961. december 5.

az energiagazdálkodási tudományos egyesület szélenergia bizottsága és a meghívott szakemberek kedden folytatták tanácskozását a technika házában. a második vitadélutánon a bizottság két tagja: hunek emil és dóry béla mérnök tartott előadást a kémiai iparban, illetve a mezőgazdaságban alkalmazható szélenergia hasznosságáról, a szélenergia legcélszerűbb tárolási módszereiről. az előadók kifejtették, hogy számításaik szerint a szélből nyert villamosenergia valamennyi fém előállításánál jól használható. a hidrogén elektrolitikus előállításánál például 200 tonna szenet lehet megtakarítani tonnánként. ugyancsak kitűnően lehet alkalmazni a szélenergiából nyert villamosáramot a marószóda-gyártásnál, továbbá az alumínium elektrolízisének, a réz, az ezüst, a magnézium, a vas elektrolitikus előállításánál. a víz elektrolitikus bontása útján a szélenergia felhasználásával nyerhető hidrogén hozzávetőlegesen tízszer annyi fűtőenergiát képvisel, mint a hazánkban évente termelt szén, kőolaj és földgáz együttvéve.

a mezőgazdaságban főként kétféle módon hasznosítható a szélenergia: egyrészt közvetlenül szivattyutelepeket hajthatnának a felállított szélenergia-erőgépek, s a vizet öntözésre használnák, másrészt a völgyekből kiszivattyúzott vizet a szélenergia magaslati tárolóhelyekre nyomná fel, s így az energia vízenergiává alakulna át, amely alkalmas villanyfejlesztő turbinák hajtására. a központi hálózatától távolieső területeket olcsó energiával láthatná el.

az előadásokat élénk vita követte. /mti/

..-

17.16

- 35 -

17.16 *Zseli*

bb 58. a lakosság egészségügyi helyzetéről tárgyalt a dunaujvárosi tanács végrehajtóbizottsága

vid fm/ke vm fm

1961. december 5.

a dunaujvárosi tanács végrehajtó bizottsága kedden a város egészségügyi helyzetét tárgyalta. megállapították, hogy a lakosság egészségügyi helyzete kielégítő, igen alacsony a városban a cse-csemőhalandóság, a város egészségügyi intézményeinek hálózata tovább bővül. decemberben két új egészségügyi intézmény nyílik: 350.000 forintos költséggel berendezett gyógyszerár, és ernyőkészítő állomás. a dunai vasműben befejezéshez közeledik az új üzemi orvosi rendelő építése, amelyet jövő év elején adnak át rendeltetésének.
/mti/

- . -

bb 57. kéthetes előnnyel, gazdaságosan dolgoznak a dunaujvárosi martinászok

vid szf/te vm

1961. december 5.

a dunaujvárosi martinászok évi tervük gazdaságos befejezése érdekében novemberben igen eredményesen dolgoztak. kemencekihasználásuk és kalória-fogyasztásuk egyaránt gazdaságos volt. minden tonna acél gyártásához a tervezettnél körülbelül kétszáz ezer kalóriával kevesebbet használtak fel. így egyetlen hónap alatt körülbelül kilencszáz tonna fűtőolajat, pakurát takarítottak meg.

december első napjaiban is tartják a novemberi termelési szintet azzal a különbséggel, hogy most az acélgyártási selejt is a korábbi alá csökkent. december első négy napján ezrelékben fejezhető csak ki a gyártási selejt. mondhatni tehát, hogy selejtmentesen dolgoznak, mennyiségileg mégis körülbelül száz-százötven tonna acélt gyártottak naponta terven felül.

a dunaujvárosi martinászok eddig körülbelül kéthetes előnyt szereztek évi tervük teljesítéséhez./mti/

- . -

- 36 -

17.21

17.20

bb 60. megnyílt a csepel vas- és fémművek nődolgozóinak ujitási kiállítása

t tó/tr/m/vg

1961. december 5.

a csepel vas- és fémművekben a munkásoknak majdnem egyharmada nő, akik tevékenyen részt vesznek üzemük ujitómozgalmában is. a nagy ipartelepen dolgozó asszonyok és leányok 125 ujitásáról a vasas szakszervezet csepeli területi bizottsága kiállítást rendezett, amelyet kedden délután nyitottak meg a csepel művek műszaki klubjában. az ötletes ujitások a balesetelhárítást segítik, megkönnyítik a nehéz fizikai munkát és egyszerűsítik, javítják a gyártási eljárásokat.

a kiállításon grafikonok szemléltetik, hogy tavaly 267 ujitási javaslatot nyújtottak be a gyártelep nődolgozói. javaslataiknak 30 százalékát fogadták el és ezek megvalósításával több mint negyedmillió forint megtakarítást ért el az üzem. az idén tovább terebélyesedett az asszonyok és leányok ujitási mozgalma: háromnegyed év alatt 194 javaslatot adtak be. a korábbi 30 helyett most már az ujitásoknak 42 százalékát fogadták el, s így több mint félmillió forintos megtakarítás vált lehetővé. az ujitások gazdasági eredményének megfelelően az idén 20 ezer forint ujitási díjat kaptak a nődolgozók.

a kiállítás alkalmából megjutalmazták a legjobb 22 ujitót. a pénz- és tárgyjutalmon kívül oklevelet kapott többek között dr. veszprémi béláné 37-szeres és vigh jánosné 19-szeres ujitó. a gépipar kiváló dolgozója éremmel tüntették ki katona évát, a fémmű kohómérnökét, akinek ujitásával több mint 400 ezer forintot takarítottak meg.
/mti/

- . -

bb 61. diszműlakatos lakberendezési tárgyak kiállítása nyílt

t sz/sze/m/vg

1961. december 5.

kedden az okisz népköztársaság uti bemutatótermében diszműlakatos kiállítás nyílt. ez a több évszázados szakma néhány évvel ezelőtt már-már ugylátszott hogy kihalóban van, de a kisipari szövetkezetekbe tömörült mesterek ismét felelevenítették. az ország 14 szövetkezetében 80 diszműkovács dolgozik és újabb 20 fiatal tanításával gondoskodnak a szakma utánpótlásáról.

/folyt.köv./
17.26

- 37 -

17.26

bb 61. /dizsmülakatos ... 1. folyt./ m

bevonják a lakberendezési tárgyak készítésébe a szegkovácsokat is. a kiállításon már bemutatott például egy virágállványt, amelyet a pomázi szegkovácsok készítettek.

a magyar dizsmülakatosok munkáját külföldön is elismerik, készítményeiket sok országban vásárolják. az ártek többek között svájcba, angliába, svédországba, hollandiába és délamerikába szállítja a dizsmülakatosok készítményeit. legutóbb rio de janeiroba küldtek egy szállítmányt a most kiállított egyik vitrint pedig svájcban adták el.

a bemutatott lakberendezési tárgyak, kiegészítő kisbutorok a régi stílusú és a modern otthonokban egyaránt alkalmazhatók. bemutatott ezenkívül kovácsoltvas kombinációval készült egész szobagarnitúrát. a kiállítás december 20-ig tekinthető meg.

/mti/

- 38 -

17.33

17.10 Zseli

bb 59. pedagógiai íróközösség alakult békéscsabán

vid/te/ke/fm

1961. december 5.

békéscsabán tanárok, iskolaigazgatók és tanulmányi szakfelügyelők pedagógiai író közösséget alakítottak kedden a titói megyei klubjában. a pedagógiai íróközösség - a békéscsabai tanácsmunkaügyi bizottság irányításával - az iskolareform megvalósítását segíti elő: tanácsokat ad a tanároknak, tanulmányokat, cikkeket ír. többek között a felnőtt oktatásról, a munkára nevelésről, a szülői munkaközösségek tevékenységéről az iskolai kiszámításokról írnak cikkeket és tanulmányokat.

/mti/

bb 62. időszerű termeléspolitikai kérdéseket tárgyaltak a földművelésügyi minisztérium kollégiumán

cs/nené/a/ká

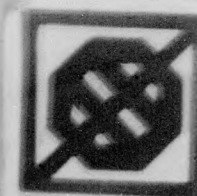
1961. december 5.

a földművelésügyi minisztérium keddi kollégiumán több fontos termeléspolitikai kérdést vitattak meg. a kollégium megállapította a talajvédelem helyzetéről szóló beszámolót és az intézkedések eddigi eredményeit. a legutóbbi mérések szerint az ország szántóterületéből több mint 4.5 millió hold földön pusztul az erózió és a defláció. a kollégium megállapította, hogy a nagyüzemi gazdaságok kialakulásával és a gépesítés előrehaladásával a jövőben nagyobb lehetőség nyílik a talajvédelem fokozottabb megszervezésére. fő feladat ezeken a területeken a talajvédő agrotechnika széleskörű elterjesztése. a fokozott talajvédelemhez szükséges különleges gépesítésre a földművelésügyi minisztérium fokozott intézkedéseket tesz. a magyar tudományos akadémia talajtani és agrokémiai kutató intézete már elkészítette az országos talajeróziós térképeket, és ennek alapján folyamatosan elkészítik majd egy-egy terület komplex talajvédelmi tervét. a talajvédelem távlati tervei szerint ezt a munkát a következő husz évben befejezik.

/folyt.köv./
18.11

18.11 Zseli

- 39 -

bb 62. /Időszerű ... 1. folyt./ m

a kollégium - a beszámoló alapján - megvitatta a dombóvári, a siófoki, a szentesi és a csornai járás termelősövetkezteinek üzeme fejlesztési és üzemszakosítási kísérleti eredményeit. a kísérletek célja az volt, hogy megjelöljék a termelősövetkezetek fejlesztéséhez szükséges eszközöket és módszereket, továbbá meghatározzák a szakosítás lehetőségeit. a kollégium határozata szerint a járásokon belül az egyes szövetkezeti gazdaságok termelésének egyszerűsítését és fokozatos szakosítását úgy kell kialakítani, hogy valamennyi gazdaság adottságainak megfelelően teljesítse a második öt éves terv feladatait, mind a termelésben, mind pedig az áruértékesítésben, s fokozatosan tegyen eleget a nagyüzemi termelés követelményeinek.

a kollégium megtárgyalta a termelősövetkezetek munkavédelmének javítására korábban hozott intézkedések eredményeit. megállapította, hogy az idén általában csökkent a szövetkezetekben a balesetek száma, a balesetek miatt mégis csaknem 100.000 munkóra esett ki ez évben a termelésből. a kollégium szükségesnek tartja, hogy a balesetek elleni védekezést minden termelősövetkezetben tegyék társadalmi ügyé, s ennek érdekében alakítsanak bizottságokat.

/mti/

bb 67. német kulturális küldöttség érkezett budapestre

1 fe/tm/m/sr

1961. december 5.

dr. bruno haid, az ndk népművelési minisztériuma irodalmi és kiadói főosztályának vezetője és munkatársa günther lews kedden budapestre érkezett. itt-tartózkodásuk alatt a művelődésügyi minisztérium kiadói főigazgatóságával megvitatták a magyar-német kiadói együttműködés 1962. évre szóló tervét.

/mti/

- 40 -

18.27

1835 *[Handwritten signature]*

bb 65. a magnetofon és a hangosírás a falusi egészségügy szolgálatában - tanácskozás tatabányán az egészségügyi felvilágosító munkáról

vid fm/ke vm fm

1961. december 5.

az egészségügyi felvilágosító munkáról tanácskoztak kedden tatabányán a technika házában komárom megye kórházigazgatói, megyei, járási és városi főorvosai. megállapították, hogy az egészségügyi propagandában a legjelentősebb eredményt a megyében a kisbéri kórház körzetében érték el. itt sikerült már megvalósítani, ami mindenütt cél: a kórház vált az egészségügyi felvilágosító munka központjává. erről számolt be dr. dzsinich Antal egyetemi magántanár, a kisbéri kórház igazgatója. elmondotta, hogy a kórházi, a rendelőintézeti és a körzeti orvosok, középkaderek összefogásával, a vöröskereszt és a nőtanács aktiváinak a közreműködésével jelentős fejlődést értek el a betegségek megelőzésében. nyaranként 8 patronáló brigádjuk járja a falvakat és nemcsak munkahelyeiken, hanem otthonaikban is felkeresik a dolgozó parasztokat. télen hetenként 2-3 filmvetítéssel kísért előadást tartanak. ezek nagyon népszerűek. a 900 lakosu csatkán például 300-an, az ezer lakosu keréztelekin 350-en vettek részt egy-egy előadáson. évenként két elsősegélynyújtó tanfolyamot rendeznek az állami gazdasági és termelősövetkezeti dolgozóknak. a felvilágosító munka eredménye, hogy néhány év alatt ugyszólván teljesen eltűnt a környező falvakból a kuruzslás, a babonás hiedelem. lényegesen javult a falusi lakosság lakáshigiéniája, célszerűbben táplálkoznak az emberek. mivel a betegek időben felkeresik az orvosokat, gyorsabban gyógyulnak, hamarabb lesznek munkaképesek. most tovább szélesítik a kisbériek a felvilágosító munkát. a kórházban is rendeznek filmvetítéses előadásokat, s ezekre a betegek hozzátartozóit is meghívják. a kórtermekben levő rádiófehallgatókon magnetofonra vett előadásokat hallgathatnak a betegek. öt-tíz perces egészségügyi előadásokat küldenek a falusi hangosírások számára is. /mti/

18.45

1945 *[Handwritten signature]*

- 40 -

bb 63. Ülést tartott a kgst-nek az atomerő békés célú felhasználásával foglalkozó állandó bizottsága

tm vm hk

1961. december 5.

Moszkvában Vaszilij Jemeljanov professzor elnöklétével november 30. és december 3. között megtartották a kgst-nek az atomerő békés célú felhasználásával foglalkozó állandó bizottsága soronlevő ülését. A bizottság több intézkedést megvizsgált az atomenergia békés célú felhasználása terén és megtárgyalta az együttműködés továbbmélyítésének és bővítésének kérdéseit a kgst tagállamok népgazdasága számára nagyobb hatékonyság elérése céljából. A bizottság jóváhagyta jövő évi munkatervét. Az ülés a testvéri együttműködés és a teljes kölcsönös megértés légkörében zajlott le. /mti/

bb 69. időjárásjelentés

tm vm

1961. december 5.

a meteorológiai intézet jelenti december 5-én, kedden 18 órakor:

élénkülő szél

Várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, néhány helyen esővel. Élénk nyugati, később északnyugati szél. A nappali felmelegedés kissé csökken. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 9-13 fok között. /mti/

bb 70. a budapesti képviselőcsoport ülése

l bc/tm vm sr

1961. december 5.

Az országgyűlési képviselők budapesti csoportja kedden délután dr. Pongrácz Kálmán elnöklésével ülést tartott. Galló Ernő, a képviselőcsoport titkára az országgyűlés során következő ülés-szakarólt és a képviselői munka néhány érdekéről tartott tájékoztatót.

/folyt. köv./

19.10

- 41 -

bb 66: ilku pál művelődésügyi miniszter kedden fogadta

i fu/tm vm sr

1961. december 5.

a magyar-szovjet kulturális egyezmény alapján hazánkban időző
t. i. o. jermant, a világhírű szovjet filozófust és a. k. harcsev szoci-
ológust. /mti/

- . -

bb 64. kiosztották a közlekedéstudományi egyesületben a dr. jáky
józsef díjat

t hbj/szé vm

1961. december 5.

a közlekedéstudományi egyesület minden évben az egyesületben
kiemelkedő társadalmi munkát végzett tagjait dr. jáky józsef volt
egyetemi tanár, akadémikusról elnevezett emlékéremmel jutalmazza.
az idén az emlékérmeket kedden osztották ki. dr. szabó jános építés-
ügyi miniszterhelyettes a következőknek nyújtotta át az emlékérmeket:
első fokozatot kapott dr. csanádi györgy, a magyar tudományos akadémia
levelező tagja, az egyesület elnöke, második fokozatot kapott nagy
józsef okleveles mérnök; az egyesület pályáépítési és fenntartási
szakcsoportjának titkára, dr. mészáros pál, a vasuti tudományos kutató
intézet munkatársa, a vasutüzemi szakcsoport titkára, harmadik
fokozatot kapott csabai rudolf máv főintéző, az egyesület miskolci
területi szervezetének titkára, horváth ferenc máv műszaki tanácsos
az egyesület szegedi területi szervezetének titkára, szücs miklós
okleveles mérnök, az egyesület építési tagozatának vezetőségi tagja.
ezenkívül tizenötén részesültek miniszteri kitüntetésben és harmincan
kapták meg az egyesület elnökének dicsérő elismerését.

az ünnepség után megtartott választmányi ülésen a választmány
rödönyi károly máv vezérigazgatóhelyettesét választotta meg új fő-
titkárrá, s megvitatta az egyesület jövő évi feladatait. /mti/

- . -

18.55

- 42 -

1944 Zeli
1952

bb 68. december 11-én kezdődnek a gyermekbénulás elleni védő-
oltások - az egészségügyi minisztérium közleménye

i ms/tr/m/sr

1961. december 5.

az egészségügyi minisztérium közli:

a gyermekbénulás elleni oltások eredményeként az utóbbi két
évben ez a súlyos gyermekbetegség már alig fordult elő magyar-
országon. folytatni kell azonban a védőoltásokat azért, hogy az
elért eredményt megtartsuk és tovább javítsuk. első sorban azo-
kat a csecsemőket kell védetté tenni, akik a legutóbbi védőol-
tások óta eltelt időben születtek, s ezért még nem kaphattak
oltást. minthogy a megbetegedésre leginkább a kisgyermek foga-
gékonyak, szükséges, hogy az oltás megismétlésével fokozzuk
a már beoltott gyermekek védettségét is.

a járványos gyermekbénulás a magyarországon használt oltó-
anyaggal legbiztosabban az évenként a téli hónapokban alkalmazott
védőoltásokkal előzhető meg. ezért az egészségügyi minisztérium
utasítást adott a védőoltások folytatására. az illetékes egészség-
ügyi szervek már előkészítik a védőoltásokat az egész ország-
ban és a kintüzt időben az országos közegészségügyi intézet
által kiadott oltóanyaggal beoltják a háromhónapos korukat
betöltött, de három évesnél fiatalabb csecsemőket és kisgyer-
mekeket.

mivel a védettség eléréséhez három különböző típusú oltó-
anyagot kell a szervezetbe juttatni, az oltásokat három részle-
ben bonyolítják le. mindegyik alkalommal más oltóanyagot adnak
be a gyermekeknek:

az első oltásra 1961 december 11-16-a között, a másodikra
1962 január utolsó napjaiban, a harmadikra pedig március közepén
kerül sor. a helyi egészségügyi szervek a beoltandóknak névre-
szóló értesítést küldenek.

az egészségügyi minisztérium kéri az érdekelt szülőket, hogy
az értesítésben megjelölt időpontban vigyék el gyermekeiket a
kijelölt oltóhelyekre.
/mti/

19.05

1911 Zeli

- . -

- 43 -

/bb 70. a budapesti.....1.folyt./vm

a képviselői munka egyes kérdéseivel kapcsolatban az ülésen fel-
szólaltak borka attila, mesterházi lajos, parragi györgy, varga
istván országgyűlési képviselők.

ezután vértés györgy, az országgyűlési könyvtár igazgatója
az országgyűlési könyvtár történetéről, működéséről tájékoztatta
a képviselőcsoportot. a képviselők a tájékoztató után megtekintették
az országgyűlési könyvtárat./mti/

- . -

bb 71. baranyában minden tizedik lakos tagja a könyvtáraknak - a
könyvtárhálózat helyzetéről, működéséről tanácskoztak baranya megye
tanácsának végrehajtó bizottsága

vid fm/ke vm fm

1961.december 5.

baranya megye tanácsának végrehajtó bizottsága kedden
a megyei könyvtárak helyzetéről tárgyalt. az ülésen részt vettek
a művelődésügyi minisztérium, a városi pártbizottság és a szakszer-
vezet képviselői is.

a megye 348 könyvtárában több mint 350.000 kötet van. az
olvasómozgalom fejlődéséről tanuskodik, hogy a megye minden tizedik
lakosa tagja a könyvtáraknak és az évente elolvasott művek száma
800.000 körül mozog. a könyvtárlomány fejlesztésére fordított összeg
az idén meghaladta az egymillió forintot, ebből 138.000 forintot
a községfejlesztési alapból juttattak a tanácsok.

a baranya megyei könyvtárak kiterjesztik a műszaki könyvtár-
hálózatot, az évi könyvforgalmat az ötéves terv végéig 900.000-re
növelik.

a végrehajtó bizottság ülése úgy határozott, hogy baranyában
a jövőben évente lakosonként 1.50 forintot fordítanak könyvbeszerzés-
re./mti/

19.35

- 44 -

bb 72. szabolcs-szatmár megye második ötéves tervének kulturális fel-
adatairól tanácskoztak nyíregyházán

vid fm/ke vm fm

1961.december 5.

szabolcs-szatmár megye második ötéves tervének kulturális
feladatairól tanácskoztak kedden nyíregyházán a megyei és járási
tanácsok vb elnökhelyettesei, művelődési osztályvezetői. horváth
miklós, a megyei tanács művelődési osztályának vezetője elmondotta:
három év alatt - állami beruházásból, hitelből, községfejlesztésből,
és társadalmi hozzájárulással 371 tantermet építettek a megyében.
a második ötéves tervben 161 általános iskolai és 48 középiskolai
tanterem épül állami beruházásból. helyi erőforrásokból további
60 általános iskolai és 34 gimnáziumi tanterem és igen sok nevelői
lakás építését tervezik. csengeren a tervek szerint csak a későbbi
években nyílt volna középiskola. a környező termelőszövetkezetek
összefogásával már az idén létrehozták a gimnáziumot, amelyben már
a tanítás is megkezdődött. tovább szélesítik a megyében a szakközép-
iskolák hálózatát is. többek között gépészeti, kertészeti, ételmi-
szeripari, vízügyi szakiskolák létrehozását tervezik./mti/

v e g e

21.30

- 45 -

Le

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belföldi hírek

1961. december 6.

bb 1. december 22-től január 8-ig téli szünet az iskolákban

i vt/sze/m/sr

1961. december 6.

a művelődésügyi minisztériumban kapott tájékoztatás szerint az idel tanévben téli szünet az általános- és a középiskolákban december 22-én, pénteken kezdődik, és 1962 január 8-ig tart. a szünet előtti utolsó tanítási nap december 21-e, csütörtök, a szünet utáni első tanítási nap január 8-a, hétfő.

/mti/

bb 3. nagyarányú fásítás a fővárosba vezető utak mentén - fasor csaknem 250 kilométeren

i so/sze/m/ká

1961. december 6.

néhány év alatt új fasorokat ültetnek az ország minden útja mellé. különösen a fővárosba vezető utak mentén indult meg nagy erővel ez a munka. már az elmúlt évben fásították a bécsi, a battonyi, a debreceni, a pécsi és a szegedi műút mentének nagy részét, s most a ceglédi és a kecskeméti utakat dolgozzák a fásítók. a budapesti erdőgazdaság szakemberei, akik pest megye határáig fásítanak összesen csaknem 250 kilométer hosszan ültetik el a szőlőket, korábban közvetlenül az uttest szélére, az árkon belüli padkára ültették a fákat, most az árkon túlra kerülnek az új fasorok. így mód nyílik a későbbiekben az új szélesítésére. a korábbi gyakorlattól eltérően eperfákat már nem ültetnek az út szélére, mert a selyemhernyótenyésztés számára szükséges opertevelet miatt epraskertekből nyerik. most az utszélekre elsősorban fehérkérgeű fák kerülnek, mert ezek este, az autók reflektorfényében tájékoztatást adnak a gépkocsi-vezetőknek.

/mti/

2. mell. 602

- 1 -

